ოთარ მამფორია

დასეტყვილი ჩუქურთმა

ორნაწილიანი დრამატული ბალადა

მოქმედი პირნი

[illegible] ოთანი	პეტრე
[illegible]	დუტუ
ნიკა	ილო
ძუქი	ტიტიკო
ანა	ნოე
ცირა	მათე
შუქრია	პისტი
უჩა	ექიმი
ჯონდო	ყმაწვილები
თორნიკე	

პირველი ლექსი

თენდება. მთაზე მოჩანს ნახევრადჩამოქცეული ბაგრატის ტაძარი. ქალაქის ბაღში მერხებთან ამწვანებული ბუჩქია. შორიდან მოისმის მოქცეული ტრამვაი, არაგვის ხმა და გაჩენილი ცხენების ცხენების თქარათქური.

ცარიელ ქუჩაში მიდის დაფიქრებული ლადო, ჩერდება ჟურნალ-გაზეთების ჯიხურთან შედგება.

ლადო — ისევ დაკეტილია!.. ვინ იცის, იქნება, არც დაბეჭდეს!..

(შორიდან ისმის ხმაური: წყალტუბოდან ქუთაისში მიმავალი ქარი...)

— შენ გენაცვალე! გალაკტიონის ლექსს მღერიან!.. ჩემი ლექსი ერთხელ ასე გამაგონა და მერე მომკლა!..

(შემოდის ნოე, გაზეთების ჯგუფს შეკვრა მხარზე გადებულს და ძლივს ეზიდება. ლადო წინ შემოხვდება).

— გამარჯობა, ბიძია! მომეცი მოგეხმარები!
(ტვირთს ჩამოხსნის და თვითონ მოაქვს).

ნოე — აგაშენა ღმერთმა! გაუთავდი კაცი, უძილობითა და ამხელა ტვირთით! გატყობ, წუხელი არც შენ გძინებია!
ლადო (უხერხულად) არა, მე...
ნოე — (თან ჯიხურს აღებს) ჰოო, გასაგებია! წადი, აგერ ჯაჭვის ხიდთან გადახარშული ხაშია! კამეჩეულით გამოგიყვანს ნაცვენებს!
ლადო — არა, მე... გაზეთისათვის მოვედი!
ნოე — კი, ბატონო, მაგა ადვილი სამსახურია!
ლადო — რა გაზეთები მოიტანე?
ნოე — კომუნისტი, ზარია, ახკომი, ფიზკულტურა და სპორტი, თბილისის ვეჩორკა, ანუ ქუთაისის უტრო!
ლადო — ქუთაისის უტრო?
ნოე — ჰო, ვეჩორკა თბილისში საღამოს გამოდის, ქუთაისში დილით ჩამოდის!
ლადო — ჩვენი გაზეთი არაა?
ნოე — ქუთაისის? მაგას თქმა უნდა? ა, ბიძია! (ლადო უცებ გაშლის გაზეთს, შიშით ეძებს თავის ლექსს).
ლადო — არის!
ნოე — ობლიგაციების ცხრილი?
ლადო — არა, ლექსი!
ნოე — შე კაცო, რაღაცა მეგონა!
ლადო — ასი ცალი მომეცი ეს გაზეთი!
ნოე — შპალერისთვის გინდა?
ლადო — არა, შიგ ჩემი ლექსია!
ნოე — შენი ლექსი? მერე სხვას არ გინდა წააკითხო?! ცოტა მაინც დატოვე!
ლადო — ჰო, მართალია, ორმოცდაათი მომეცი! ლეჩხუმშიც მინდა მშობლებს გავუგზავნო!
ნოე — ჰო, გაუგზავნე, გაეხარდებათ! ჰა, ეს ხურდა! ცოტა ჯიბის ფული მაინც დაგრჩება! ახლა ამ ლექსს მე ჩავუჯდები! მერე მოდი და გეტყვი როგორია! (კითხულობს ლადოს ლექსს).

ლადო — მოვალ, აუცილებლად მოვალ! (ლადო ბაღის კუთხესთან განმარტოვდება).
ნოე — ყოჩაღ, ბიჭო! ასეთი ლექსი ამ გაზეთში არც წამიკითხავს! ეს რა მოუვიდა? ავტორი აქ იყო და ლექსი არ დავულოცე! მართლა გამოვჩერჩეტდი! (ნიკა ჩუმად დაადგება ლადოს თავზე, რომელიც გაზეთში თავის ლექსს კითხულობს).
ნიკა — მოგწონს შენი ლექსი?
ლადო — ო, ნიკა! დიდი მადლობა! კარგად არის დაბეჭდილი, მაგრამ უიღბლო კაცი ვარ, თუ რამე გამიხარდა, იმის დონეზე რაღაცა უნდა მეწყინოს!
ნიკა — რა გეწყინა?
ლადო — რედაქტორს ლექსიდან რამდენიმე სტროფი ამოუღია!
ნიკა — არა უშავს, მაინც ჯიგრიანი ლექსია! ხომ იცი, ვარდი უეკლოდ არავის მოუკრეფია!

(შემოდის პეტრე. ხელში ჩუქურთმიანი ქვა უჭირავს)

ნიკა — გამარჯობათ, ბატონო პეტრე!
პეტრე — იცოცხლე! ვეღარ შეგიცანი, ისე გეცვალე!
ნიკა — ეს რაა?
პეტრე — ქვაა! ბაგრატის ტაძრის ქვა! რიონის მარცხენა მხარეს, კათოლიკების ეკლესიის ეზოში ვნახე. საოცარია პირდაპირ, ბაგრატის ტაძრის ქვა აქეთ რამ გადმოაგდო, ან როდის? ახლა ამ ქვას ბაგრატის ტაძრის კედელში ადგილი უნდა მოვუძებნო და ჩავსვა!

(ლადო ქვას აკვირდება)

პეტრე — მოგწონს, ყმაწვილო?
ნიკა — ეს ახალგაზრდა პოეტია, ლადო ასათიანი!
პეტრე — ჰოო? ყოჩაღ, კარგი ლექსი დაგისტამბავს! ა, ამ ქვაზე თუ რამეს დაწერ, ძალიან დაგიმადლებ!
ლადო — დავწერ, ძია პეტრე, დავწერ! (ქვას დასცქერის) ჩუქურთმის ხვეულებში ძველი ქართული ასოებია!
პეტრე — მართლა?! თვალს ხომ არ დამაკლდა? ჰო, კი, წარწერაა! გადასულია, მაგრამ აღსდგება! შენ სად სწავლობ, ბიძია?
ლადო — პედაგოგიურ ინსტიტუტში!
პეტრე — რომელ ფაკულტეტზე?
ლადო — ქართული ენისა და ლიტერატურის!
პეტრე — კარგია, ძალიან კარგი! ამოდით ჩემთან სათაფლიაზე შენ და ნიკა! ლექსები ვიკითხოთ გამოქვაბულში! ამოდით, აუცილებლად ამოდით! (მიდის ნოესთან)
ლადო — (ნიკას) ასეთი კაცი არ შემხვედრია! რა საინტერესო ადამიანია!
ნიკა — ეს არის გელათის, სათაფლიის, გეგუთისა და ბაგრატის ტაძრის მოამაგე! დღე და ღამე თავს დაჰკანკალებს ჩვენს წარსულ დიდებას! ჰო, მართლა, რა ქენი, ქართული ენა ჩააბარე?
ლადო — ამ დილით მაქვს გამოცდა!
ნიკა — აბა, შენ იცი!.. წუხელი სტამბაში გავათენე, დაღლილი ვარ. გაზეთი ჭირვეული თოთო ბავშვივითაა, ღამე თუ არ გაუთენე...
ლადო — ესე იგი, შენა ხარ ჩემი ლექსის ძმა!
ნიკა — ასე გამოდის, აბა, ნახვამდის!

ლადო — ნახვამდის!
პეტრე — (ნოეს) ძველი გაზეთი გექნება, ეს მაინდა გავახვიო!
ნოე — ეს რაა?
პეტრე — ქვაა!
ნოე — ქვაა? მე პური მეგონა! მომკვდი, შეგეხვეწე!
პეტრე — გმადლობთ!
ნოე — არ გეწყინოს და... ამ უთვისია ქვა უნდა მიიტანო შინ?
პეტრე — უპუროდ კაცი არ მოკვდება, მაგრამ თუ ისტორია არა გაქვს, უკვე მკვდარი ხარ! ეს სხვა ქვაა, ჩემო ნოე! ბაგრატის ტაძრის დიდების მოწმეა!..
ნოე — აგაშენა ღმერთმა!.. მე უბრალო მეგონა!.. იქნება მე ვიდეპი და ერთი ეს ლექსი წაიკითხე!
პეტრე — ახათიანი? კი, ახლა წავიკითხე! ნიჭიერი ბიჭია, კარგი პოეტი დადგება!
ნოე — აქ იყო ახლა, რა დამემართა, კაცო, ლექსი არ დავულოცე!
პეტრე — ა, აგერ მოდის!
ნოე — ახათიანო! ახათიანო! მამაშვილობამ მოიცადე, არ წახვიდე! (გამოვა ჯიხურიდან) თუ გიყვარდე, დაგელოცა ამ ჩემს ბუნაკს და ჩვენს პეტრესთან ერთად. ჯაჭვის ხიდთან შენი ლექსი დავლოცეთ!
ლადო — არა, ბიძია, გმადლობთ, ამ დილით გამოცდა მაქვს!
ნოე — აბა, თუ ჩემს ჭალარას პატივს სცემ, გამოცდა რომ ჩააბარო, გამოიარე!
ლადო — კი, გნახავთ!
ნოე — გადახარევია პირდაპირ, ამ ბიჭს რაღა გამოცდა უნდა?
(შემოდის ცირა).
ცირა — ლადო, გამარჯობა! არ მოდიხარ? ხომ იცი დღეს ქართულ ენაში გამოცდაა! რად გინდა ამდენი გაზეთი? ალბათ, შენი ლექსია, ხომ? წავიდეთ, ინსტიტუტში წავიკითხოთ! უძინარი ჩანხარ!
ლადო — რა დაგიმალო და, ნუხელ ჯიხურთან გავათიენე!
ცირა — რატომ?
ლადო — როგორც მამა, სამშობიაროს წინ დგას და პირველ შვილს ელოდება, ისე ველოდი ამ ლექსს! (გადიან).
ცირა — პოეტური შედარებაა! წავიდეთ, არა?
ლადო — წავიდეთ, ცირა!
პეტრე — (ქვაზე წარწერას კითხულობს) ვე-ნა-ხი! წარწერა, ალბათ, მეორე ქვაზე იწყება! ა, ვაზის ჩუქურთმაც გაწყვეტილია!
ნოე — უყურე შენ!

(შემოდის დაფიქრებული მექი, ხელში კალათი უჭირავს. მიდის ჟურნალ-გაზეთების ჯიხურთან).

მექი — ახალი რა გაქვთ?
ნოე — გაზეთი ძველიც არ ფუჭდება, მაგრამ ახალი მაქვს ყველაფერი, ლუთაისის გაზეთის გარდა!
მექი — გათავდა?
ნოე — კი, ახათიანის ბიჭმა შეისყიდა მთლიანად.
მექი — ახათიანის?

ნოე — ჰო, პოეტია, ბატონო! ა, ერთი ცალი მაქვს ჩემთვის და აქ წაიკითხეთ! (გაუწვდის გაზეთს).
მექი — ლადო, მამა!
პეტრე — შვილია თქვენი?
მექი — შვილია, ბატონო!
ნოე — აბა, ლეჩხუმში დაგეგდება ამ გაზეთის მთელი ტირაჟი!
მექი — მე ახლა ჩამოვედი! ჯერ მასთან არ მივსულვარ, არ მინდა ახლავე ადრე ძილი გავუფრთხო!
ნოე — ძილი გაუფრთხოთ? ძილი კი არა, კაცმა უკვე ლექსი დაბეჭდა, გამოცდა ჩააბარა და ვინაა, ქალიც დაიმზნა!..
მექი — აბა, აქ იყო? კარგად არი? თუ არ გეწყინებათ, ეს გაზეთი უნდა დამითმოთ!
ნოე — რაც გინდათ იმიხოვეთ და ამას ვერ მოგცემთ. ისე მომწონს ეს ლექსი!

მექი — ლადომ მომწერა, ყაზბეგის ქუჩაზე ვცხოვრობო, ხომ არ მიმასწავლით?
პეტრე — ყაზბეგის? ბაგრატის ტაძართან არის. წამოდით, მე მიგაცილებთ, ახლა იქ უნდა ავიდე!
მექი — კარგი, შენი ჭირიმე! სად ვიშოვო ახლა ეს გაზეთი?
პეტრე — ა, ბატონო, მე დაგითმობთ!
მექი — ო, თქვენ გაიხარეთ! (გამოართმევს გაზეთს, ოთხად გაკეცავს და გულის ჯიბეში ინახავს. პეტრე და მექი გადიან).
ნოე — ვითომ აწყენინა, გაზეთი რომ არ მივეცი? არა, გაუხარდა, ჩემი შვილის ლექსი მე ჯერ მიმოეთ. (შემორბიან ლადო და ცირა)
ლადო — ძია ნოე, დღევანდელი გაზეთი არ დაგრჩა? ბიჭებმა ხელ წამართვეს ინსტიტუტში, კიდევ კარგი სოფელში გავგზავნე მოგაბწერი!
ნოე — არა მაქვს, შენს თავს ვფიცავარ, ჩემთვის მქონდა ერთი ცალი, ისიც წაიღეს! მამაშენსაც ვერ მივეცი!
ლადო — ჩამოვიდა? აქ იყო?
ნოე — ჰო, ახლა, შინ გელოდება! გამოცდის რა ჰქენი?
ლადო — კი, კარგად ჩავაბარეთ მე და ცირამ.
ნოე — ისწავლეთ, ბიძიკოებო, ისწავლეთ, თორემ მოგიწევთ ჩემსავით გაზეთების თირევა და ასეთ გალიაში ყოფნა! ლადო, ახლა მამაშენი ინახულე, შენი ლექსი სხვა დროს დავლოცოთ!
ლადო — კარგი, ძია ნოე! (ლადო და ცირა შედიან ბაღში). წამოდი ჩემთან, მამაჩემს გაგაცნობ!
ცირა — არა, ლადო, ახლა სოფელში უნდა წავიდე, წიგნები ჩამოვიტანო, ამალამსვე დავბრუნდები! ლადო, ხომ გადაგვარჩინა დღეს გამოცდაზე შენმა ლექსმა! დედა, როგორ მოეწონა ლექტორს. შენთან ერთად, რომ არ გამოვსულიყავი, ნაღდად ორიანს დამიწერდა! თურმე ისეთი მკაცრი ყოფილა, შვილი ჩაუჭრია მისალებ გამოცდაზე. წამიკითხე, ლადო, ის ჩემი გადამრჩენელი ლექსი! ჰო, მართლა, შენ რა უთხარი ლექტორს ჩემზე ისეთი, რომ მეც ხუთიანი დამიწერა?
ლადო — შენ ჯერ გავიხედე და ლექტორს გავანდე, ეს ქალი მიყვარს-მეთქი!

(აკოცებს)

ჩემი ქვეყნის ოქროყანავ, დიდი გარჯით მოწყვეტილო,
სიმინდისგან დაბრაწულო, კანდამსკდარო ბროწეულო,
ჩვამლის მთაზე გადასულო თეთრო ნისლო ფერადო,
შენი თეთრი ბაირაღი ხანამ გინდა აყრიალო?!

უთქმელი დარდი

ლადოს ღარიბული ოთახი. ხის ტახტი, პატარა მაგიდა და ორი სკამი. კარებთან თუნუქის პირსაბანი და სუფთა პირსახოცი ჰკიდია. კედელზე ვაჟასა და გალაკტიონის სურათებია. წიგნები ფანჯრის რაფაზე აწყვია. მექი ტახტზე ზის და ფიქრობს.

მექი — როგორ ვუთხრა? გაგიჟდება ბიჭი! არადა, მაინც ხომ გაიგებს? სად არი ნეტავ ამდენ ხანს! (შემოდის ლადო).
ლადო — მამა!
მექი — ლადო, შვილო!
ლადო — მამა, ხომ ხარ ძველებურად! (ხელს დაჰკრავს მკერდზე). გამდიდრებულხარ მამაჩემო, ჯიბე გაგსქელებია!
მექი — ამაში იცი რა მაქვს?
ლადო — რა?
მექი — შენი ლექსი! გაზეთი ვერ ვიშოვე და პეტრემ დამითმო!
ლადო — ძია პეტრემ? ო, მაგი საქართველოს ქვების ჭირისუფალია! დღეს გამოვაგზავნე სოფელში წერილი, ალბათ დედაჩემი მიიღებს.

(ისმის ლადოს მორეული ხმა)

სალამი დედა! სალამი ჩემი საყვარელი ქვეყნის განუმეორებელ მთებს და ეგზომ გარინდებულ რომანტიკულ ბუნებას. სალამი... სალამი... სალამი!

სტალინელში 15-ის ნომერში ლექსი დამიბეჭდეს. გიგზავნი, ვიცი გაგიხარდება, მიუხედავად იმისა, რომ სტროფები ამომიგდეს, მაინც არ მწყინს, ეს პირველია და არცაა გასაკვირი.

ძვირფასო დედა! მე კარგად ვარ, შენ ყოფილხარ ავად... სამწუხაროა... შემომითვალე რით შემიძლია დახმარება და დაგეხმარები.

ფული შემომაკლდა, მაგრამ არა უშავს — ვიშოვი. სახანი არ შემიკერავს. გიგზავნი ლექსს, რომელმაც ალაპარაკა ხალხი ქუთაისში. ახლა მნათობშიც დაიბეჭდება. რასაც მწერ, გაგიკეთებ.

მოიკითხე მამას, გოგის და მერის.

გკოცნის შენი ლადო.

ლადო — დედა ახლა როგორ არი?
მექი — (გვიან) კარგად, შვილო!
ლადო — წერილი არ გამოგატანა?
მექი — წერილი არა. სასწრაფოდ სკოლაში პედსაბჭოზე გამოიძახეს, ჩემს მაგიერ აკოცეო! (აკოცებს)
ლადო — გოგიტა, მედიკო როგორ არიან?
მექი — ა, ეს ვაშლები იმათ დაგიკრიფეს და შენთან გამოგატანეს!
ლადო — ჩვენი ეზოს აბილაური! ღვინო არ ჩამომიტანე?
მექი — კი, აგერ, პატარა ტიკშია!
ლადო — ოჯალეშში?
მექი — კი, შენ რომ გიყვარს!
ლადო — მამა, რაღაც უხასიათოდ ხარ!

მექი — რა უხასიათოდ, ბიჭო! შენი ლექსი დაბეჭდილი ვნახე და აწი რა მომკლავს! გამოცდის რა ქენი?
ლადო — ჩავაბარე!
მექი — მომილოცავს, შვილო! ჰო, მართლა, ამ კალათში ხაჭაპურებია და ცოტა რაღაც!
ლადო — ხაჭაპური დედაჩემმა დააცხო?
მექი — კი შვილო!

(ლადო კალათიდან იღებს ხაჭაპურებს და მოხარშულ ქათამს).

ლადო — ამ წუთში მოვალ! (გადის)
მექი — რა ვქნა, რა პირით ვუთხრა?

(შემოდის ლადო, ხელში ღვინის ჭიქები და თეფშები უჭირავს).

ლადო — ჩემი დიასახლისი მეუბნება, ქალს რომ შეირთავ, ამას მოგილოცავო! ნახე! ქაშრიანი ჭიქაა! ანა, ერთი, ასათიანური სუფრა გავაწყოთ! ბიჭებმა მითხრეს, ამოვალთ და ერთად ვიმეცადინებთო! (ისმის ძახილი: ლადო!) ა, ბატონო, მოვიდნენ კიდეც!
ლადო — ამოდით, ამოდით! ჯონდომ ეს სუფრა თუ ნახა, კონსპექტებს ხელსახოცებად დახევს!

(შემოდიან ჯონდო და თორნიკე).

მექი — მობრძანდით!
ლადო — ჩემი ამხანაგებია, მამა!
ჯონდო — როგორ გიკითხოთ, ბიძაჩემო!
მექი — გმადლობთ, თქვენი საქმე როგორაა, შვილებო!
თორნიკე — ლადო ხუთებს ღებულობს, ჩვენ კი სამებს.
ლადო — ჰოდა, პირდაღებულნო, რატომ არ იჩქერთ მამებს! მამა! შენი ჭირიმე მაპატიე! აგერ რედაქციაში ჩავირბენ და ჩემს მეგობარს მოვიყვან, ნიკას, გახსოვს? მე რომ გითხარი!
მექი — მოიყვანე, შვილო!
თორნიკე — თუ გინდა, მე წავალ და მოვიყვან!
ჯონდო — არა, ლადოს უფრო წამოჰყვება!
ლადო — ამ წუთში მოვალ! ნუ მიწყენთ! (ლადო ჩქარა გადის).
მექი — ესპანეთის ამბები ძალიან მოედო მსოფლიოს! რას იტყვით, ბიჭებო!
ჯონდო — რესპუბლიკელებს ფრანკოს კისერი მოუგრეხეს!
თორნიკე — ლადო სულ მაგას ოცნებობს, ერთი იქ მამყოფა!
მექი — ეჰ, ჯანმრთელობა არ უწყობს ხელს, თორემ მართლა კი უნდა იყოს იქ, პოეტი კაცი! როდის გაქვთ კიდევ გამოცდა?
თორნიკე — ზეგ, რუსულ ენაში, ორ დღეში უნდა მოვასწროთ საგნის მომზადება.
ჯონდო — ორ დღეში მე რუსულს ვერ ვისწავლი და, ამ სუფრას ნუ მიმატოვებინებ!
თორნიკე — ლადო მოვა თუ არა, მე და შენ უნდა წავიდეთ სამეცადინოდ, გასაგებია.
მექი — არა უშავს, ბიჭებო, თითო ჭიქა დალიეთ და მერე თქვენი საქმე თქვენ იცით!
ლადო — მაინძელო! შეიძლება?! (შემოდის და შემოჰყავს ნიკა.) აგიაშვილი ნიკაო, ნი პრიზნაიოტ ნიკაო! — ვინ თქვა ეს, ა, ხომ მოვიდა!

ნიკა — გაიმარჯობათ!
თორნიკე — მობრძანდით!
ლადო — ეს მამაა ჩემი! (გაეცნობიან) ესენი კიდევ ჩემი მეგობრებია!
ჯონდო — იცის ბატონმა ნიკამ, ვინ ვინ არის!
ნიკა — გამოცდის შემდეგ ლხინი კარგია! (ლადო, ჯონდო და თორნიკე ტახტზე ჩამოსხდებიან, მექის და ნიკას სკამებს შესთავაზებენ).
ლადო — თამადობას ვერავის დავუთმობ! (ავსებს ჭიქებს)
ჯონდო — მაგას თქმა უნდა? ჩაგან არ მამკლა?
თორნიკე — მე ერთი ჭიქას დავლევ და...
ჯონდო — ბიჭო, როცა ეს ჩანგაური და ღვინო არ გვექნება, მაშინ ვიმეც-ადინოთ!
მექი — მიირთვით, შვილებო! (ლადო პირველ სასმისს იღებს).
ლადო — იმ დღეს გაუმარჯოს, როცა შვილები გადაეხვევა და მეგობარი მეგობს მოეფერებიან! იმ დღეს, როცა ათასი წლის დაკარგულ ქვას იპოვის ვაჟი და ხელმოწერებულ ჩუქურთმას აღადგენს! იმ დღეს, როცა ცაზე მზეა და გულში სიყვარულია! იმ დღეს, როცა ჩვენ ერთად ვართ და იმ დღეს, როცა ეს დღე გაგვახსენდება!
ნიკა — გაუმარჯოს, დღეს დაბეჭდილ ლადოს პირველ ლექსს! ასეთი ბედნიერი დღეები ნუ მოგაკლდეთ!
მექი — გაუმარჯოს, ჩვენს სიხარულს, შვილო! წინსვლას გისურვებ შენს საქმეში!
ჯონდო — კარგ ლექსებს და კიდევ კარგ ლექსებს გაუმარჯოს!
თორნიკე — გაუმარჯოს პოეზიას, ლადო ჩემო ძმაო! (სიტყვას ეძებს).
ლადო — სადღეგრძელოს ვერ ამერჩევ, აქაც გეწერ სამაანს!

(იცინიან)

ჯონდო — ასე მტერი დაგვეცალოთ!
თორნიკე — აბა, დროა, წავიდეთ! ჯონდო!
ჯონდო — ლადო, უთხარი რამე, ამან არ მამკლა? ვისთან მივდივარ, იმას ღვინო კი არა, არაყი უშმარდება სახლში! (დგებიან).
ლადო — მიდი და ნუ გალოცდები, გაილოცდების კაცი ცდებით?
ჯონდო — მაგანი არ მამკლა?
ლადო — მოიცათ, ბიჭებო, ერთი სიმღერა შევაწიოთ! (ჯონდო და თორნიკე მღერიან "ზურმუხტო, გვირილები!" და სიმღერით გადიან).
ნიკა — ლადო, მეც წასასვლელი ვარ. სტამბაში მაქვს საქმე.
ლადო — შენ არა, ნიკა! ვერ შეგეშვები! დარჩი, ამათ მე გავყვები! (გადის).
მექი — (ნიკას ჩუმად) დარჩით, მამაშვილობამ, თქვენთან დიდი საქმე მაქვს! მიმკარს გითხრათ, რა უბედურებაა ჩვენს თავს! ლადოს დედა დააპატიმრეს ლეჩხუმში, ამაღამ ქუთაისიდან გამყავთ ტუსაღები. მე სადგურზე უნდა გავიდე, იქნებ, როგორმე ნახვა მოვახერხო! ლადოს ნუ უთხრათ!..
ნიკა — მაინც რა მოხდა?! რატომ?! რისთვის დააპატიმრეს?!
მექი — ამ დროში გაიგებ, ჩემო ბიჭო, ვინ, რატომ, რისთვის იტანჯება?!
ნიკა — კარგი, თქვენ წადით და მე როგორმე ლადოს...
მექი — თქვენს ჭირიმეთ...

(შემოდის ლადო, ღიღინებს, მიაქვს გაზეთი).

ლადო — ამ ყანწით საქართველოს გაუმარჯოს! მაწინაქვეშა და მაწანწალა საქართველოს!
ლადო — შენ სად მიდიხარ, მამა?
მექი — არსად, შვილო! (დაბნეულად) სოფლიდან წერილი გამომატანეს, ხვალ ადრე უნდა წავიდე და ვერ მოვასწრებ, ახლა მივცემ წერილს და მოვალ!
ლადო — მერე სტუმარი?
ნიკა — კარგი, მე რა სტუმარი ვარ!
მექი — სტუმართან ბოდიშს ვიხდი! (ჩქარა გადის).
ლადო — აქ, რაღაც სხვა ამბავია, ნიკა! შენ იცი და მითხარი!
ნიკა — დაწყნარდი, არაფერია!
ლადო — მითხარი, ნიკა ჩემო, მითხარი, გული სხვა რამეს მეუბნება!
ნიკა — მამა მალე მოვა, სხვა რაღა გინდა?!
ლადო — დედა, დედა მანდა! (გარბის, ნიკა მისდევს).

ცარიელი ლიანდაგი. ნისლურად შემოსილი სადგურის ბაქანი. დაღვრემილი მექი მარტოდ დგას და ბნელში გაჩრილ ცარიელ ლიანდაგს გასცქერის. სადგურის მორიგე — ქალარა რკინიგზელი ესტატე მისკენ მიდის.

ესტატე — მატარებელს დარჩი? ბარგი ხომ არ დაკარგე? შე კაცო, ქართული არ გესმის? თუ რიონიდან მომავალ მატარებელს ელოდები, დარბაზში შედი და დაჯექი! (მექი ისევ დუმს) ისე, ქუთაისიდან ახლა, უკანასკნელი მატარებელი გავიდა! (ესტატე ხელს ჩაიქნევს და მექის მოსცილდება).
მექი — უკანასკნელი!.. უკანასკნელი!..

(ბაქანზე შემორბიან აღელვებული ლადო და ნიკა).

ლადო — (ესტატეს) მატარებელი გავიდა?
ესტატე — კი, ახლა გავიდა!
ნიკა — რიონის სადგურში ვერ მივუსწრებთ?
ესტატე — ეს ისეთი აკრძალული მატარებელია, არსად არ ჩერდება!

(ლადო მწუხარედ გასცქერის ცარიელ ლიანდაგს)

ლადო — დავიღუპე, ნიკა!
ნიკა — კარგი! ვაჟკაცი ხარ და მოითმინე!
ლადო — მამაც არსად ჩანს!
ესტატე — რა მოხდა, შე კაცო, ხვალ წადი!
ლადო — ე, ჩემო ბიძია, შენ რა იცი!
ესტატე — როგორ არ ვიცი, ამ სადგურში დავბერდი და... აგერ ა, ერთი კაცი დგას, იმასაც ეჭვიანური გავაგებინე! თუმცა, ის გონია მუნჯია!
ნიკა — სად არის?
ესტატე — აგერ, კუთხეში, ბაქნის ბოლოთან! (ლადო და ნიკა გარბიან)
სადგურის დიქტორი — რიონიდან გამოსული სახალხო მატარებელი ორი წუთის შემდეგ ჩამოდგება მეორე ლიანდაგზე!..

(ლადო და ნიკა თავს დაადგებიან ფიქრში წასულ მექის).

მექი — ლადო, მამა!
ლადო — დედა, დედა სად არის?
მექი — წავიდა, შვილო! წავიდა!..

ლადო — შენ მაინც ნახე?

(შაქრო უსიტყვოდ მისცემს დაჭმუჭნილ ბარათს).

ლადო — წერილი! დედაჩემის წერილი! წამიკითხე, ნიკა ჩემო! ვერაფერს ვხედავ, წამიკითხე!

(ნიკა გამოართმევს, გაასწორებს დაჭმუჭნილ ბარათს და ენის ბორძიკით კითხულობს)

ნიკა — ჩემო შვილო! ჩემო სიცოცხლე, ჩემო ლადო!

(მოვა ესტატე)

ესტატე — (შიშით) რას კითხულობთ ამ ბნელში?
ლადო — დაგვაცადე, ბიძია!
ესტატე — მაინც რა არი?!
ლადო — (ყვირის) დედის წერილია! პატიმარი დედის!
ესტატე — ჰოო, დედის ხელს ბნელშიაც გაარჩევ, შვილო!

(ისმის სადგურში მოახლოებული ორთქმავლის ქშენა)

ნიკა — (აგრძელებს კითხვას) თავს მოუარე, არ გაცივდე! მამაშენმა შენი პირველი დაბეჭდილი ლექსი გადმომცა! მკერდში ვინახავ და შორს მიმაქვს, შენც ხომ პირველი შვილი ხარ ჩემი!..

(ნიკა დუმს. კითხვას წყვეტს. ორთქმავლის ხმაც მიყუჩდება).

ლადო — მერე! მერე!
ნიკა — მეტი ვერ ამოვიკითხე!

(ლადო ბარათს გამოართმევს, დაცქერდება).

ლადო — დედაჩემის ცრემლებია!..

(ბაქანზე გამოჩნდება ცირა)

ცირა — ლადო!

(ლადო ადგილიდან არ იძვრის)

შაქრო — მიდი, შვილო! სირცხვილია, ქალია!
ნიკა — მიდი!

(ლადო ძლივს მივა ცირასთან).

ცირა — დღეს შენ რომ დაგეცილე, სოფელში წავედი, ა, ჩამოვედი კიდეც! წამო, სახლამდე გამაცილე!
ლადო — შენ კი გაგაცილებ, მაგრამ დედა... დედა... ვერ გავაცილე!
ცირა — დაიგვიანე?
ლადო — ჰო, საუკუნოდ დავიგვიანე!..

პირველად როცა ავიდგი ენა
პირველი სიტყვა იყავი დედა!
დედა, ფიქრებმა არ მომასვენა,
შენს ცივ საკანში გადმომახედა,
კედელს გეძახი, ხელებს გაგიწვდი
მაგ დასაკარგავ ურწმუნო მხარეში.
რა გენატრება, ქმარი თუ უფრო
დაუფასებელ შვილის ალერსი.
მიყვარს პირველი ბულბულის მსგავსად, —
მკლავის გაშლით და თვალის ახელით,
დავეწვდოდი, საკნელის ფანჯრით,
ამოვიძახო შენი სახელი!..

(შაქრო, ნიკა, ცირა და ესტატე გაქვავებული დგანან, ლადო ხელებგაწვდილი მისდევს ცარიელ ლიანდაგს და ბნელში იკარგება).

ცირა — ლა-დოო!

ბაგრატის ტაძრის ქვა
საღამოა. ბაღის ღია ესტრადიდან ისმის სასულე ორკესტრის ხმა და მოსეირნე ხალხის ჟრიამული. ნოე ჟურნალ-გაზეთების ჯიხურში ზის. ლადო ჯიხურის გვერდით დგას. პაპიროსს მალიმალ ეწევა და ნერვიულობს.

ლადო — რომელი საათია, ძია ნოე?
ნოე — ო, ლადო ხარ? ჩემთვის შინ წასვლის დროა, შენთვის — სეირნობის! ცხრას გადაცილებულია!
ლადო — ძია ნოე, მიჭირს გითხრა, მაგრამ სამი მანეთი უნდა მასესხო, ხვალვე ავიღებ და მოგცემ!
ნოე — სამი მანეთი? არ მყოფნის, ხუთ მანეთს მოგცემ და, როცა გაქნება მომიტანე!
ლადო — გმადლობთ, ძია ნოე!

(გამოჩნდება ცირა, შინდისფერი კაბა აცვია, ლადო შეეგებება).

ცირა — ჩვენები არიან ჩამოსული და ახლავე უნდა წავიდე!
ლადო — ცოტა ხნით ბაღში დავსხდეთ!
ცირა — არ შემიძლია, ლადო !
ლადო — ამ ბოლო ხანს სულ გეჩქარება!
ცირა — არ გეწყინოს, ცოტა ხნით წამოვალ!

(შედიან ბაღში, დასხდებიან ჭადართან)

ლადო — სხვა რამ, შაირის გარდა, როგორ გაკადრო, აბა?
რარიგ გიხდება და გრთავს ეს შინდისფერი კაბა!
ხედავ? ზამთარი ქრება ყვავილებს გაშლის ნუში;
ყველგან ხალიხი... სხვდა მხოლოდ პოეტის გულში,
ხედავ? ამ ხეზე სახელია ამოჭრილი!
ცირა — ჰო, ოდნავ აჩნია!
ლადო — ჩემი გულიც რომ ასე იყოს, კარგია, ასე ადვილად რომ იშლებოდეს მასზე დაწერილი! რატომ გამირბიხარ და მერიდები? ალბათ, თქვენებმაც გითხრეს, ნუ ხედებიო!.. უთვისტომოს და დასნეულებულს...
ცირა — არა, რას ამბობ!
ლადო — იქვე გიყვარვარ? (ლადოს სურს მოეფეროს, ცირა წამოდგება).
ცირა — უნდა წავიდე, უკვე დროა!
ლადო — არ გაგაცილო?
ცირა — არა, არ მინდა. ჯერ ადრეა, ნახვამდის! (მიდის).

ლადო — როგორ არ მინდა, ძლიერო ზენო,
ლექსით ქართულად რომ მოგიხსენო!
როგორ არ მინდა ჩემს საქმეებს
დაჰნდეს შენი შავი ჩრდილები,
ეს რა უმრავლო ცეცხლით დამწვეს
პირს არიდებენ ქალიშვილები...

(ნიკა თავზე დაადგება გაწითლებულ ლადოს)

ნიკა — მაგალი ღვე გქმს, სადა ხარ? გადაწყდა, მე უკვე მივდივარ, თბილისში გადამიყვანეს სამუშაოდ.
ლადო — მიდიხარ? ყველა მტოვებთ? დედა წავიდა... შენც მიდიხარ, ცირკიც გაიქცა, ჩემი საშინელი ხუთის ქშინია...

ნიკა — არა, ლადო, არ დაგტოვებ!

(მოისმის სახელი ორკესტრის ხმა, ცეკვის ხალისიანი მუსიკა).
ლადო — დღეს, მწერალთა კავშირში კრებაზე წაიკითხეს, ხალხის მტრის შეგლია, ძველ საქართველოს მისტერიოსი. გავრიცხოთ ჩვენი რიგებიდანო!.. სადაც ჯერ არის, იქაც დამაბეზღეს და ჟურნალიდან დაბეჭდილი ლექსები ამოიღეს!.. რა უნდათ ჩემთან, ვის რა დავუშავე?!
ნიკა — შენი ბრალია, მარტორქასავით რომ მოდიხარ პირდაპირ და ყველას ეჯახები, ცოტა გაიხედ-გამოიხედე, შე კაცო, ხომ იცი, რა დროა?!
ლადო — არა, ნიკა, ვინც არა ჰგავს კახაბერას, შე ვერ ვიტყვი კახაბერად ჯანდაბას ჩემი თავი, რაც უნდათ ის მიმიზღონ! (გასცქერის ბაგრატის ტაძარს). ჩემზე ბედნიერია ბაგრატის ტაძრის კედლები, დადის კაცი და მათ გაფანტულ ქვებს აგროვებს! ქვა რომ ქვაა, ისიც თავის ადგილს ეძებს.
— ჩემი ბედი ქვალზე უფრო უკეთესია
ახლა ისე მარტო ვარ, როგორც ერი უკლესია...
ნიკა, თუ ძმობა გწამს, წავიდეთ ჩვენს ცისფერ კაფეში.
ნიკა — არ გინდა, ლადო! თავს გაუფრთხილდი, ხომ იცი, ღვინო როგორ გწყენს!
ლადო — ღვინო არა, მე ის მწყენს, რომ არავის გიყვარვართ! რატომ წამოვედი, რატომ მივატოვე ჩემი სოფელი!
რა კარგი იყო ბარდნალა, ბარდნალელების ბიორიჩ,
ვარდებიანი ბარდნარი, ბულბულთა ნამღერალი.
რა კარგი იყო ბარდნალა, როგორი სიყვარული!
შენ, მამაჩემო, რას დარდობ, რომ დაგიხვედა თვალები?
ან შენ სადა ხარ, დედილო, რომ ლექსი გამიბედე?!
რად არ ჭიხვინებს ჯეგრა ლაფშა ლაგამის მკვნეტავი,
მეო, ბავშვობის დღეებო, დამიბრუნდებოდეთ ნეტავი!

(შემოდიან ჯონდო და თორნიკე. ნიკას და ლადოს ესალმებიან)

თორნიკე — სადა ხარ, ლადო, ორი კვირაა სად დაიკარგე?
ლადო — ლეჩხუმში ვიყავი!
ჯონდო — მაგ შობელძაღლებმა სტიპენდია მოგიხსნეს, ლექსებს უმიზეზოდ აგდებნო!

ლადო — ჯანდაბას!
თორნიკე — როგორაა მამაშენი, ლედა!
ჯონდო — ღვინო არ გამოგატანეს?
ლადო — არა!
ჯონდო — ცირკში წავიდეთ დღეს!
ლადო — საცირკოდ და საციგნოდ კია ჩვენი საქმე!
თორნიკე — ჭიდაობასაც მივუსწრებთ!
ლადო — კაცის წაქცევას რა უნდა, ბიჭო, წაქცეულის ფეხზე დაყენებაა ძნელი! რა ჩააცივდი ამ ცირკს, რა ყრია მაგაში?
ჯონდო — ადგილი გასაგებია, არც სიუჟეტი აქვს, არც კვანძი და არც ფაბულა, დავსხდეთ და ვისიარხაროთ!
ნიკა — დღეს ვინ ვისთან ჭიდაობს?
თორნიკე — რეკანშია, ბატონო ნიკა! ზაგარუეკო-მახაბელი!
ლადო — (თავისთვის) ეჰ, ნეტავ მახაბელივით დავეკარგებოდე მეც!
ჯონდო — (ნიკას ჩუმად) ბატონო ნიკა, რა დაემართა?
ნიკა — არ ვიცი, აბა რა გაიხრა! (ისმის სახელე ორკესტრის ხმა — ესპანური მანგი).
ლადო — (მკვირცხლად წამოხტება) ახლა რა მინდა იცით? შეკაგროვე ტალიკ-ტალიკი ქართველი ბიჭები, დავსხა ხომალდზე და მივადგე ესპანეთის ვალენსიიდან, მაშინ ნახეთ, როგორ შემხვდებიან ესპანელები ლეჩხუმელ გრანდს — ლადო ასათიანს! მხარში ამოვუდგე რესპუბლიკელებს ბანდურარონსას სიმღერით და ბასრი იარაღით ვიბრძოლო გარსია ლორკას ესპანეთისათვის!
ჯონდო — ლადო, ესპანეთი ძალიან შორსაა და, აგერ წავიდეთ ჩვენს ცისფერ კაფეში!
ლადო — წავიდეთ!

(შემოდის პეტრე)

პეტრე — გამარჯობა, თქვენი!
ნიკა — მობრძანდით, ბატონო პეტრე!
პეტრე — ლადო, გაგახარო გინდა? ის ქვა ბაგრატის ტაძრის კედელში ჩავსვი და წარწერაც ამოვიკითხე! შენ ხარ ვენახი!
ლადო — მართლა?!
პეტრე — საკვირველებაა! ათასი წლის დაკარგული ქვა ბებერმა ტაძარმა ახლა ჩაიკრა მკერდში!
ლადო — ნეტავ მეც ვიყო ასეთი ქვა, რომ ჩავეტანო საქართველოს კედელში.
პეტრე — იცით ქვამ ქვა როგორ მიიღო?!
ლადო — ქვამ ქვა მიიღო და კაცმა კაცი არ მიიღოს?
პეტრე — ის გაწყვეტილი რუქურთმაც რა კარგად გადავება!
ლადო — ჰოდა, ერთი მრავალჟამიერი იმ ჩუქურთმას ჩვენც გადავაბათ, იქ ავიდეთ, იქ!
საქართველოში ისადგბოდნენ
და შემდეგ მუდამ წუხდნენ ამაზე:
ეჰ... წუთით მაინც დაბრუნდებოდეს
ჩვენი ბავშვობა და სილამაზე.
რადგან სიცოცხლეც ასე ნაცარდობს,

სიკვდილის ყველა კარი დარაზეთ,
და იმ ბედნიერ დღეს გაუმარჯოს,
როცა ჩვენ გავჩნდით ამ ქვეყანაზე!

თბილისის ღამე

დაკეტილ საკოლმეურნეო ბაზრის გვერდით, ღამის გასათევი ფიცრული ფარდული. ფარდულში სამი უბრალო ტახტია, ერთი მბჟუტავი ლამპა. იატაკზე ყრია გასაყიდი ხორაგი და ღვინიანი რუმბები. კოლმეურნე გლეხები ტიტიკო და დუტუ წვანან. ილო დასაწოლ ადგილს ეძებს, მიდის მესამე ცარიელ ტახტთან.

დუტუ — მაგ საწოლზე არ შეიძლებაო!
ილო — რათა, კაცო!
დუტუ — მგოსანი წევსო!
ილო — მგოსანი თუ არი, სახლი არა აქვს, კაცო?

(შემოდის ღამის გასათევი ფარდულის პატრონი, მრისხანე სახის მოხუცი ქალი — ვარდო).

ვარდო — დალაგდით?
ილო — მე სად მოვისვენო?
ვარდო — (მკაცრად) დედოფალთან... ძირს გაიგე ეგ ნალი! არადა, გლეხთა სახლში წადი!
ილო — იქ ადგილი არ არის!
ვარდო — როცა ქვეყნად ადგილი არა გაქვს, სხვა რა გინდა?
ილო — ეგ ტახტი თავისუფალია, იქნებ ის მგოსანი არც მოვიდეს!
ვარდო — მოვა, არ მოვა, ეგ საწოლი ასე უნდა იყოს!

(ილო გულმოსული აგებს ლეიბს იატაკზე).

დუტუ — თქვენი სახელი, ქალბატონო!
ვარდო — (მკვახედ) ვარდო! (ტიტიკო ხვრინავს) ეგ უკვე საიქიოს წასულა!
დუტუ — ლამპა ჩავაქრო, ვარდო ბატონო?
ვარდო — ჩააქრე! (ვარდო გადის).
დუტუ — ეს თუ ვარდოა, მე იადონი ყოფილვარ! (აქრობს ლამპას).
ილო — (იატაკზე წევს და ბუზღუნებს) კაცმა თუმანი უნდა მისცე და კიდევა იატაკზე დავწვე?!

(ჩუმად შემოდის ლადო, ლამპას ანთებს, ჩამოჯდება საწოლზე და წერს. ილო და დუტუ ცალი თვალით უჭვრეტენ, შემდეგ ხელს ჩაიქნევენ და გადაბრუნდებიან დასაძინებლად. შემოდის ვარდო, ლადო ისევ წერს).

ვარდო — მოხვედი?.. შენგან არაფერი არ მინდა, ოღონდ ერთი იმის ღირსი გამხადე, რასაც წერ, წამაკითხე!
ლადო — ახლა უხერხულია, ხალხს ძინავს!
ვარდო — ვისა, ამათ? ვაი, მეზი კი დავათხლიშე, ამათ რა ესმით! აი, სწორედ ეს წამიკითხე, ახლა რომ სწერ... სულ ცოტაა! (ლადო უხერხულობს, უცებ მოედება ლექსის განწყობილება და ხმას აუწევს).
ლადო — ეს გაფრენილი ფაფარი თუ მშობლიური ნისლია?
ვისია ცხრა ბედაური, ცხრა დარახტული ვისია?
სით წავიდნენ ვაჟები, რად მიატოვეს რაშები,
რაშები თამამ-თამაშა, ომებში ნათამაშები!

(ილო და დუტუ საწოლებიდან ჩუმად უსმენენ. ტიტიკოც იმშუშნება)

მარტო ეს ერთი თეთრონი რა გულსაკლავად ჰპხვენებს,
ბედშავო, ვისაც ეძახი, ვაი, რომ აღარ იხილე!
იმისი ხელი მტრედივით ცაში გაფრინდა ლაღადა,
აღარ გყავს შენი პატრონი ხერხეულიძე ალათანგ!
ფოლადის ბეჭთარიანებს ბნელში ძმაოდ დაეძებთ,
ისინი მამულისათვის მარაბდის ველზე დაეცნენ.
ერთი მათგანი დაჭრილი ურემში დროშას მალავდა,
იქვე სისხლისგან დაცლილი— კურთხეულ იყოს მარაბდა!
ეს აწეწილი ფაფარი თუ მშობლიური ნისლია?
ვისია ცხრა ბედაური, ცხრა დარახტული ვისია?
დაჰრიალებენ, დაჰქრიან ქართლეური ლაშქრით,
მხედრებო, ასე ულმერთოდ რად მიატოვეთ რაშები!

(ვარდო ცრემლს მოიწმენდს).

დუტუ — გენაცვალე მაგ ცხენებში მე!
ილო — დაილოცა შენი მარჯვენა!
ტიტიკო — ბოლოს მოვუსწარი და მართლა კარგი იყო!
ვარდო — ნახე? ამ მკვდრებსაც მოსწონთ!

(ყველანი დგებიან, ილოს ღვინო მოაქვს, დუტუს სულგუნი, ტიტიკოს მწვანილი. წამოაქცევენ ვიდრე ღვინიან რუმბებს და ზედ გაშლიან სუფრას). ასე თქვე ჯანდაბწვერებო! ყველაფერი გასაყიდად რომ გინდათ, მგოსანზე უკეთესთან ვისთან დასხდებით! (ვარდო გადის).

დუტუ — ახლა სკამი გვინდა!
ილო — ამას სკამი რად უნდა, კაცო, ეგრე ჯობს!

(მოუჯდება ღვინიან რუმბებს).

ლადო — კარგია, კარგი. ასე, მამაპაპურად, ქეიფი მოკლული ტახის ზურგზე! (ლადოც იატაკზე დაჯდება) მე მაპატიეთ, ვერაფერი შემოვამატე სუფრას!

ილო — როგორ, ჩვენთან რომ ზიხარ, ეს ცოტაა?

(შემოდის ვარდო, შემოაქვს თონის პური და პატარა სკამი)

ვარდო — ესეც პური! შენ ამაზე დაჯექი, არ გაცივდე! (ლადოს დაუდგამს სკამს)
ლადო — არა, არ მინდა, ვარდო დეიდა!
ვარდო — დაჯე-მეთქი! (ლადო ემორჩილება. ვარდო გადის).
დუტუ — ბოდიში, თქვენი გვარი?
ლადო — ასათიანი!
დუტუ — ათიანიც შენ ყოფილხარ და ტუზიც! შენ გენაცვალე მე! იცოცხლე, შენისთანა შვილები ნუ მოაკლოს საქართველოს!
ილო — ბარაქალა, ძმაო, ბარაქალა, ღმერთმა გაგიმარჯოს!
ტიტიკო — ასათიანი? ჩვენებური ხარ, ქვეტორიდან, ვერ იცანი ბიჭო, ჩვენი ქორფა მწვანილი?
ლადო — მე ლეჩხუმელი ვარ!
ტიტიკო — მაინც ჩვენი ხარ, რამ გაგვყო, ბიჭო!

ლადო — იცოცხლე, კი, ყველანი ქართველები ვართ!
ტიტიკო — კარგი ღვინოა!
ილო — ჰა რა, კახურია, ძმაო!
ტიტიკო — მერე ამას ყიდი?
ილო — ჰა რა ვქნა, თავზე ხომ არ დავისხამ? იმოდენა ღვინო მაქვს!
დუტუ — ერთი ლექსი გამიგია, ბატონო ასათიანო, ჰო, ბოდიში თქვენი სახელი?
ლადო — ლადო!
დუტუ — ჰო, ლადო! გენაცვალე მე! აჰა ეს ლექსია:
მიკვირს ეს ხალხი რომ ყიდის ღვინოსა,
რა სურს მის ნაცვლად შეიძინოსო!
ტიტიკო — ალბათ ჭკუას ეყიდის იმ ფულით!
ილო — ეგ შენზედა თქვი?
ლადო — არა, არ გეწყინოს, ეს სპარსული ლექსია!
ილო — ო, ეგ კიდევ არა უშავს! (ტიტიკოს) ოღონდა შენა კახეთი არ იცი, ჩემო ძმაო!
ტიტიკო — წაგვიყვანე და გავიცნობთ!..
ილო — ვინც არ წავიდეს, დედალი იყოს! აი, ეხლავე! (შეფიქრიანდება) ხვალვე!
ტიტიკო — შენ გგონია ჭკუა დამიშლის! წამოხვალ, დუტუ?
დუტუ — წავიდეთ, აგერ არ არის ახლოს?
ილო — ხოლოთია ერთი პაროლია! თუ ჩვენი მგოსანიც წამოვა!
ლადო — წამოვალ, როგორ არ წავალ!
ილო — შენ გენაცვალე! მაშ, მე ვიცი!
ტიტიკო — ჰო, კარგი სიზმარივით აგიწყდეთ მაგას! აბა თქვი, დუტუ! (დუტუ სადღეგრძელოსთვის შემზადება)
ილო — დაიცა, ცხენებს გავხედავ!
ტიტიკო — დაჯექი, კაცო! დროგიანად რომ ახუქო, ვინ წაიყვანს მაგ დაფეხკილ ცხენებს!
ილო — რა იცი, ძმაო, ქალაქია, კახეთში, აბა, რითი წავიდეთ!
ლადო — კარგია, კარგი, დროგით წავიდეთ! (ილო ცხენებს გახედავს).
ტიტიკო — (ლადოს) ახლა ეს ბეხრეკი ცხენები თქვენმა ლექსმა გააჩხვნა მაგას! მხედრებო, რად მიატოვეთ რაშებიო! (ილო შემოდის) ხომ არ აუწყვეტიათ?
ილო — არა, ძინავთ!
გარდო — (გარედან, მკაცრად) ცხენებს ძინავთ და თქვენი აღარ იძინებთ?
დუტუ — ვაი ჩვენი ცოდვა! (ჩუმად აიხობს სადღეგრძელოს) ჩვენს პატარა საქართველოს და მის დიდ ხალხს გაუმარჯოს! (შორიდან ისმის დუდუკის ხევდიანი ჰანგი (ერთი ლექსი კიდევ გვაჩუქე, ლადოს ვენაცვალე, და ამ ტოსტს მერე გავაგრძელებ!

(შეზარხოშებული ლადო კითხულობს ლექსს. გარდო გამოაღებს კარს და უსმენს).

ლადო — ყველა ზეცხური და ყველა სვანი,
ქართველი ქალი თვალეშმაყვალა,
ჩემი თბილისი და ფიროსმანი,
არ ვიცი ასე რამ შემაყვარა!
მოვკვდა თუ არა, ყველამ აცხონა,
ცოცხალი არვინ არ მიკარა,
მე ფიროსმანის ქეშზე ვცხოვრობ
და ყოველ დილით ვხედები ნიკალას.
მილეგოჩხილი და არყული
ჰქონდა არაყით გამხმარი ზილას,
მერე შეკრთება კოთ მიგარუველი
და ორთაჭალის ლამაზებს ხატავს.
ქართველი ზეცა ქართველი ზვარი,
მტკვარი მღვრიე და მტკვარი ანკარა...
ჩემო თბილისი და ფიროსმანი,
არ ვიცი, ასე რამ შემაყვარა!

ილო — (შესძახებს) ნიკალას სოფლიდანა ვარ, მგოსანო, მირზაანიდანა,
მაგრამ ამჟამად თელავში ვცხოვრობ! მამაჩემს უთქვამს, შენ რომ დაა-
ბადე, მხატვარი ნიკალა ქალაქში იმ წელს დაიღუპაო.
ჩვენს სახლშია ფიროსმანის ნახატიცა გვაქვს. აი, ესეთი კარგი ლექსი რომ
დაუწერე, ის სურათი დღეიდანა შენ გეკუთვნის!
ლადო — შენი ჭირიმე, იმ სურათზე რაა გამოსახული?
ილო — ქორბუდა ირემი, გადაჭრილ ხესთანა!
ლადო — ვაჰ, ერთი მაჩვენა!
ილო — აი, ჩავალთ თელავშია და ირემიც იქ დაგხვდება!
გარდო — აღარ იძინებთ?! აი, ამ კარგი ჯეელის ლადოს ხათრით კიდევ
ცოტას გადროებთ!
ტიტიკო — ღვინო, ღვინო მიირთვით!
გარდო — (მკაცრად) — მე ღვინოს არა ვსვამ! (კარს გაიხურავს).
დუტუ — ღვინოს არ სვამო, აბა, რა დავალევინოთ მაგას!
ლადო — მეც ვერ დავლევ, სამუშაო მაქვს! (გარედან ისმის გარდოს
მრისხანე ხმა).
გარდო — გაიგეთ, რა თქვა? დაწექით, ჩელს ნუ უშლით!
დუტუ — ეჰა ჩვენი ცოდვა, ესეც მოუგონია! რა უნდა იმუშაო, ლადოს
ვენაცვალე მე!
ლადო — ეს ლექსი მინდა ჩავასწორო და დავწმინდო!
ტიტიკო — მაგ ლექსს რა დაწმენდა უნდა, ამ ღვინოზე სუფთაა!
ილო — მაშ, ეგ მარჯვენა გახმეს, ეგეთები იმერეთში მოიკითხე!
ტიტიკო — იმერეთშიც მომიკითხეს!
ლადო — გეხუმრება, არ გეწყინოს!
ილო — ო, ეგ კიდევ არა უშავს! აბა, დავიძინოთ! ხვალ კი მე ვიცი!
ტიტიკო — ჰო, ხელს ნუ შევუშლით! დავწვეთ!
დუტუ — ახლა ფეხზედ რა დამაძინებს? ცოტნე დადიანივით უნდა გავეკ-
რა ამ ტახტზე! (დუტუ, ილო და ტიტიკო დაწვებიან. ლადო ისევ წერს.
შემოიხედავს გარდო).
გარდო — შენც დაწე, შვილო, დაღლილი ხარ!
ლადო — კი, ვწვები! (ლადო ტახტზე წამოწვება, წიგნის კითხვაში ჩაეძინ-
ება და ყრუდ ახველებს. ილო გადაიხედის თავის ფარაჯას, ჩუმად აწურა-
ვს მძინარე ლადოს და ლამპას აქრობს).

დილაა. საკოლმეურნეო ბაზრის ალაყაფის კარი ღიაა... მოჩანს ღვინის რიგი. ილო კვებს რუმბს ეზიდება. ლადო ღვინის ასხამს და აჭაშნიკებს. დუტუს ფიცარნაგზე გაუშლია სულგუნი, იქვე ტიტიკო ნაირ-ნაირ მწვანილს წყალს ასხურებს. ისმის ბაზრის ჟრიამული.

ლადო — გამღეროს და გალხინოს!
ღვინო! ღვინო! რა ღვინო!
ილო — ეგრე, ეგრე, შვილსანო! გლეხი კაცის დოვლათი გალექსე!
ტიტიკო — ქინძი, ოხრახუში, წიწაკა, კამა.
ლადო — მუქთად წაიღეთ, არ გვინდა ფარა!
ტიტიკო — შენ გეხუტუნე, ლადო!
დუტუ — სულგუნი, სულგუნი! აბაშის სულგუნი!
ლადო — იყიდის მჭკვიანი, გაყიდის უგნური!
დუტუ — ო, გენაცვალე, ლადო!
(ლადოსთან მიდის ფეხმკრთალი, გამხდარი მუშტარი)

მუშტარი — ღვინო კარგია?
ლადო — შესვი ღვინო რქაწითელი,
დაგედება კაცის ფერი!
მუშტარი — აბა, რა ვიცი, კარგია? (ღვინოს აჭაშნიკებს)
ლადო — როგორ? მაშ ეს მაჯუნა მომჭერი!
მუშტარი — სამწუხაროდ, ჭურჭელი არა მაქვს!
ილო — აჰა, რაც გინდა მოგვეცი, ძალიან გვეჩქარება. ეგ ტიკჭორაც შენი ფეშქაში იყოს!

(მყიდველი ილოს ფულს აძლევს და ღვინიანი ტიკჭორა სიხარულით მიაქვს!
(ღამის გასათევ ფარდულში შემოდის ნიკა, ვარდო წინ მოუძღვება)

ვარდო — ა, ნახე? არ არის, წასულა! (ნიკა ლადოს ტახტზე ნახავს ახალ ლექსს და კითხულობს) ეგ მისი ნაწერია, არ შეიძლება, ადგილზე დადე!

ნიკა — ბოდიში! ნეტავ სად იქნება?
ვარდო — არ ვიცი! ბაზით კი მოვა!

(ბაზარში შემოდის ნიკა. ლადოს ჩუმად დაადგება თავზე)

ნიკა — ლეჩხუმური ღვინოა? უსახელაური?
ლადო — უსახელაურს აქ რა უნდა, ბატონო?
ნიკა — აბა, ლადოს აქ რა უნდა?
ლადო — ნიკა! ილო, გაიცანი ჩემი მეგობარი!
ილო — მაშ, ერთად წავსულვართ!
ლადო — ერთად, ერთად!
ნიკა — სად მიდიხართ?
ლადო — კახეთში!
ილო — აბა, ჩემი დროშკაც შევკაზმე და წავედით! ამ წუთში ვარდოსთან გეახლებით! (გადის).
ნიკა — მე ვერ წამოვალ, სამსახური?
ლადო — ხვალ დასვენებაა!
ისვენებს ხალხი, პოეტი მარტო
ფიქრობს და იწვის ლექსის მშვენებით
—

და ვამბობ: ქვეყნად პოეტის გარდა,
ყველას ჰქონია დღე დასვენების!

ტიტიკო — ქინძი! ოხრახუში, წიწაკა! კამა!
მყიდველი — ეგ წიწაკა ცხარეა?
ტიტიკო — აბა, ტკბილი რომ იყოს, მაგას გამომატანდნენ ბაღნები სახლიდან?.. რამდენი!
მყიდველი — ათი ცალი! (აძლევს ფულს)
ტიტიკო — ისე აიღე, ბატონო, მაგის ხურდა ვის აქვს!
მყიდველი — გმადლობთ!
დუტუ — სულგუნი, აბაშის სულგუნი! რძე გამოდის, რძე! სულ იაფად!
მყიდველი — მწუთხეა, მაგრამ იყოს! ამიწონეთ სულ!
დუტუ — ხუთი კილო დამრჩა და ა, ბატონო! (წონის) ბოდიში, ვერ მოგცემთ! (ჩამოიღებს სულგუნს სასწორიდან) კახეთში მივდივარ სტუმრად და ამით ხელი უნდა დავიმშვენო!
მყიდველი — აფსუს, რა კარგი სულგუნია!

(დუტუ შეახვევს სულგუნს და ტიტიკოსთან მიდის)

ტიტიკო — ეს რაა?
დუტუ — სულგუნი! კახეთში მიმაქვს მოსაკითხად!
ტიტიკო — აბა, ამ მწვანილს არც მე გავყიდი! (ჩაყრის ტომარაში) იქ წავიღებ!

(დუტუ და ტიტიკო შედიან ღამის გასათევ ფარდულში)

დუტუ — სადაა ახლა ის ჩვენი ვარდო?

ტიტიკო — პო, ბიჩის ქირა გადავიხადოთ ბარემ!
(შემოდიან ლადო და ნიკა)

დუტუ — ჩვენ მზადა ვართ, ლადოს ვენაცვალე მე!
ლადო — აბა, წავსულვართ!

(შემოდის ილო)

ილო — აბა, თქვენი ჭირიმეთ, წავიდეთ, ცხენებმა ლაგმები დასჭამეს!

(შემოდის ვარდო)

ვარდო — მიდიხართ?
ილო — მივდივართ!
ვარდო - მერე?
ილო — ა, ეს თქვენა! (ფულს აძლევს) ეს კიდევ ჩვენი მგოსნის!
ვარდო — (მკაცრად) თქვენი აპეკუნობა არ უნდა! თქვენ თქვენი დატოვეთ და წადით!
დუტუ — აი, ეს ჩემი, ბატონო! ერთი ღამის!
ტიტიკო — აჰა! მიიღეთ, ჩემგანაც!

(ნიკა ჩუმად აძლევს ლადოს ფულს. ილო, ტიტიკო და დუტუ გადიან).

ლადო — (ფულს გაუწვდის) გმადლობთ, დეიდა!
ვარდო — ეს რა არი? ფული?

ლადო — ერთი თვეა, აქ ვცხოვრობ და...
ვარდო — მერე რა, გეწყინა რამე?
ლადო — არა, ჩემს მეგობართან გადავდიოდი სახცხოვრებლად!
ვარდო — ჰოდა, როგორც გინდა! თუ მოისურვო, კიდევ მოდი! ეგ ფული კი შენ მოიხმარე! ჰალალ იყოს!
ლადო — ეს როგორ?!
ვარდო — ახლა წადი! კარგად იარე! აქ, ტახტის ქვეშ შენი წიგნებია, დაგავიწყდა?
ლადო — სხვა დროს წავიღებ, ახლა შემინახეთ!
ვარდო — შენ არხეინად იყავ!
ლადო — ნახვამდის, დეიდა, დიდი მადლობა!

(ლადო და ნიკა გადიან)

ვარდო — იცოცხლე, შვილო! გაიხარე!

ალაზნის ხოხობი

თელავის ზედა ლურჯად ხასხასებს ალაზნის ველი. ნათლად იკვეთება ალავერდის ტაძრის მშვენება. შორს ჩანს ქათქათა კავკასიონი. ვეებერთელა ეზოში შემოდიან: ლადო, ნიკა, დუტუ და ტიტიკო. მასპინძელი ილო წინ მოუძღვებათ. კიბეზე ოდის აივანზე ჩამწკრივებულ ჩურჩხელებს ნიავი არხევს. ოდის გასწვრივ ჯერ კიდევ დასაკრეფად დარჩენილი ზვრებია და იქვე ასწლიანი კაკლის ხე შრიალებს.

ილო — მობრძანდით, თქვენი ჭირიმეთ! მობრძანდით! ესეც ჩვენი კახეთი! მოგწონს, მეგობარო?
ლადო — მომწონს, ჩემო ილო, მომწონს. შეხედე, ნიკა! ჩაფიქრებული კავკასიონი, იქ გომბორის დევები, აგერ ასვეტილი ალავერდი! ჰაუ, თვალუწვდენელი ალაზნის ველი! დასწყევლენ შავჭავაძენი ლექსებს, აბა, რა იქნებოდა?!

(ლადო ზვარში შედის).

— ვაზო, შვილივით ნაზარდო, ულვაში გადგიგრეხია!
ჩაჰკონებიხარ ჭიგოსა, შუაზე გადგატეხია!
ილო — თქვენ გენაცვალეთ!
ლადო — ვაჟას უთქვამს: ფილტვად აქვს კახეთს თელავი, ხოლო სიცხადი ლვიძლადა!
ტიტიკო — დიდუ! რამხელაა ეს ვენახი, ამას რა დაკრეფავს?
დუტუ — მარტო ამ ვაზის ხარდანი რომ დააწყო, აბაშაში არ დაეტევა!
ნიკა — თქვენთან ხიმინდი და ღომია სამაგიეროდ!
დუტუ — (ამაყად) ჰო, აბა, კი!
ტიტიკო — ღომი და მჭადი არც გამღერებს და არც გაცინებს, ესაა რაცაა!
ილო — (დუტუს) შენ არ იყავ, თბილისში ღვინო რომ დამიჩაგრე?
დუტუ — არა, ძმაო, მე ღვინო კი არა, კაცი არ დამიჩაგრავს! ეს აგერ, ტიტიკო იყო!
ტიტიკო — არ ვიცოდი, თორემ აქანა შაქრიან ღვინოს რა უნდა? ამ ყურძნიდან დააყენებ შაქარს!

(ლადო ხელს შემოხვევს ჭერმერთულა კაკლის ხეს).

ლადო — ასეთი კაკლის ხე საგურამოში მინახავს, ილიას ეზოში.
ილო — (ტიტიკოს) მამა, დიდი ილია კახელი იყო, ძმაო!
ტიტიკო — აკაკი და ილია ძმები იყვნენ!
დუტუ — (გულდაწყვეტით) და დუტუ მეგრელი!
ტიტიკო — რა დაწერა მაინც დუტუ მეგრელმა?
დუტუ — მე პატარა ქართველი ვარ, კავკასიის მთების შვილი,
და განცხრომისა სხვაგან ყოფნას მირჩევნია აქ სიკვდილი.
ტიტიკო — რატომ კაცო, შენ სამეგრელოში დაიბადე და კახეთში კვდები?
დუტუ — ქართლ-კახეთი, იმერეთი, გურია და სამეგრელო,
ყველა ჩემი სამშობლოა, საყვარელო საქართველო.
ლადო — თქვენს ჭირიმეთ, თქვენი!

(გამოდის ილოს ცოლი, სტუმრებს ესალმება)

ილო — ა, აქა მარანია, ეს სახელი, ეს კიდევა თონე! ეს კიდევა ჩემი ცოლი, მარინე ჰქვია!
მარინე — კარგი, კაცო, ჩემს სახელს მე ვერ ვიტყვი? (თვალს მოჰკრავს ტიტიკოს და დუტუს მოტანილ ძღვენს, შეხვეულ ხულიგუნს და მწვანილიან ტომარას), ე, რაღ გინდოდა, კაცო, განა არა გვაქვს?

(აივანზე გამოჩნდება ანა).

ილო — ესა კიდევა სტუმარია, ჩვენებური ვაჩნაძიანი ქალი! თბილისში ცხოვრობს!
ლადო — (ილოს ჩუმად) რა ჰქვია?
ილო — (ხმამაღლა) ანა, ანიკო!
ლადო — ხოხობი მოიფრინდებოდა
მაგ წამწამების ჩრდილშია!
ილო — ხოხობზეც წავიდეთ ალაზნის ველზედა!
ლადო — შენი ჭირიმე, ილო!
ილო — დამაცა! (შევარდება ოდის ქვედა სართულში და გამოაქვს სანადირო თოფი) ნახე, როგორია!
ლადო — დიდებულია, დიდებული!
ილო — რახან ეგრე მოგწონს, შენი ფეშქაში იყოს!
ლადო — არა, ილო, შემდეგ გული დაგწყდება!
ილო — დალოცვილო, ფშაველი ვარ, მთვრალი ხომ არა?! ახლა აივანზე ავიდეთ და სუფრას მივუსხდეთ!
ლადო — არა ჩემო ილო, აქ, ამ კაკლის ჩრდილში ჯობია მამაპაპური ქეიფი!
ილო — მოგიკვდეს ილო, ამ წუთში! (კიბეებზე ჩამოაქვს გაწყობილი მაგიდა).
ლადო — ნიკა! ნიკა! სუფრა უკვე გაშლილია!
ნიკა — ასე უცბად როგორ მოასწრეს?
ტიტიკო — ალბათ, შეატყობინა სახლში, თორემ ასე უცებ ჭყინტ ხიმინდს ვერ შეწვავს კაცი!

(მაგიდას კაკლის ძირში დადგამენ).

დუტუ — ჩიტის რძე არ აკლია, ჩიტის!
ტიტიკო — ჩვენი სულგუნი და მწვანილი მგონია, დამხადებას ჩააბარეს!
ილო — აბა, დავსხდეთ, თქვენი ჭირიმეთ, დავსხდეთ!

ლადო — (ანას) მობრძანდით ქალიშვილო, გთხოვთ, თქვენი მონამორჩილი ლეჩხუმის თავადი ლადო ასათიანი!

(თოფს რაინდულად შეათამაშებს, ხურჯინთან მიიწევს და გვერდით მიუჯდება ანას)

ილო — ეს ჩვენი ლადო ალაზნის ველზე აღარ წამოვა!
ნიკა — რატომ?
ილო — ხოხობი აქეთ მოფრინდა და!.. (იცინიან) მე მასპინძელი კაცი ვარ, მამაპაპური წესით თამადა მე უნდა ვიყო, მაგრამ ისეთი სტუმარი მყავს, რომ, მის საკადრისს ვერ ვიტყვი. ამიტომაც ჩვენს მეგობარსა, ლადოსა, ვთხოვოთ თამადობა!
ლადო — გმადლობთ, ჩემო ილო!

(ყველანი დალოცავენ თამადას).

ანა — ნუ სწუხდებით, მე სტუმარი არა ვარ, კახეთში დავიბადე!
ლადო — თქვენი თვალებით მიტომ იცინის, აი ეს ზუკა! (ლადო იღებს დიდ ყანწს). აბა, ილო, შემივსე!

(ილო ყანწს უვსებს).

ლადო —
ტკბილია, როგორც დილის რძით ბანილი ტუჩმტკბუნელი,
ტკბილია, როგორც ცის ნამი, როგორც ალერსი მშობლის,
ტკბილია, როგორც ყელებზე ჯეჯილის მწვანე ფარდა,
ტკბილია, როგორც ძილისპირის ძველი ქართული ზღაპარი.
სავსე არის, ვით რთველი, მწიფე მტევნების ნაყარი,
დილისკენ ხოხბის ყივილი, სიმღერა გარიჟრაჟული.
ტკბილია, როგორც მტევანი ვაზზე ასხმული შავადი,
და სიყვარული უბიწო, მოსული თავისთავად!
ტკბილია, როგორც ბეღელში ამოსვენებული თავთუხი,
ტკბილია, როგორც სიმღერა და შეძახილი თამადის!
— ჩემო სამშობლო, ზურმუხტის და მარგალიტის სადარო,
ამრიგად აყვავებული, მხარე მეორე სად არი?

(ილოს მოაქვს ფიროსმანის ნახატი ირემი გადაჭრილი ყელით)

ილო — შენ გენაცვალე, მეგობარო! აჰა, ჩვენი დიდი ნიკალას ნახატი, შენი ყუმქაში იყოს!
ლადო — შენი ჭირიმე, ილო!

(ლადო დაიჩოქებს და ფიროსმანის ნახატს ემთხვევა. ისმის კახური მრავალჟამიერი).

გაუსროლელი თოფი

ალაზნის ველი. ისმის ხოხბების ყივილი. ანა და ლადო აღტაცებულნი გასცქერიან ალაზნის ველს. მოპირდაპირე მხარეს ნიკა, ილო, ტიტიკო და დუტუ დგანან. ლადოს სანადირო თოფი მხარზე გადაკიდებია.

ილო — ესროლე, ლადო! რას უდგეხარ, ესროლე!
ტიტიკო — დროზე, თორემ ძაღლი ცოდვაა!
ნიკა — ჰო, ნაგაზად გადაგვკარდება!
დუტუ — ვაი, თოფი მომცა ახლა!
ლადო — (ანას) ვესროლო?
ანა — (ღ ნაწყბით) როგორც გულმა გითხრას!

ლადო — შენს სახელზე ვესვრი!.. (თოფს მოიმარჯვებს) არა, ამ სილამაზეს ვერ შევბღალავ! (თოფს დაუშვებს)
ილო — რას შვრები, ლადო?!
ლადო — არ შემიძლია, შენ ესროლე!
ილო — თოფი შენ გაჩუქე და მე ქვა ვესროლო? მაშ, არ ესვრი, ლადო?!
ლადო — აჰა! (აძლევს თოფს).
ილო — რაკი შენ არ გინდა, ეგრე იყოს! არც მე ვესვრი!
დუტუ — ვაი, ერთი თოფი მომცა?!
ტიტიკო — (ილოს) მიეცი, ვნახოთ რა მონადირეა!
ილო — აჰა!
დუტუ — ხოხობი გაფრინდა, რაღას ვესროლო!
ანა — ნახეთ, ნახეთ, რა ლამაზი ფრინველია.
დუტუ — არა, ქალბატონო, ეს, მგონი, არწივია ისე მიფრინავს!
ილო — ხოხობია, ძმაო, ხოხობი!
დუტუ — (ლადოს) დაჭრილი არწივი გინახავს?
ლადო — არწივი ვნახე დაჭრილი, ყვავ-ყორნებს ეომებოდა!

(დუტუს ფეხი დაუცდება და დაეცემა. ლადო წამოაყენებს).

ეწადა ფრენა ადგომა, მაგრამ ვეღარა დგებოდა!

ილო — ძაღლი სად არი, ძაღლი?
ლადო — გვიფურა, გვიფურა და იფიქრა, ამათგან კაცი არ გამოვა, და მოკურცხლა, სახლისაკენ!
ნიკა — ძაღლმა იფიქრა შინ წასვლა და ჩვენ აღარ წავიდეთ?
დუტუ — აბაშისკენ აქედან რომელ საათზე გადის მატარებელი?!
ტიტიკო — აქედან ყოველ ათ წუთში!
ილო — ჯერ წინანდალშია! წინანდლის ბაღი არ გაგიგია?
ლადო — აუცილებლად, ილო, იქ უნდა წავიდეთ!
ნიკა — მაშინ წერილს მივწერ სახლში!
ლადო — დეპეშა ჯობია. აჰა, რა გეგონა, კახეთში დროშასავით რომ მოფრიალობდი?

(ილო სანადირო ჩანთიდან ამოიღებს სათევზაო ბადეს).

ილო — ამასა ხედავთ?
ლადო — ო, შენი ჭირიმე!
ილო — ახლა პირდაპირ ალაზანზედა!
დუტუ — აჰა, მე ვიცი!
ტიტიკო — შენ რა იცი?
დუტუ — თევზს რა უნდა, კაცო, ხელით დამიჭირავს!

(ნიკა, ილო, ტიტიკო და დუტუ გადიან. ანა და ლადო ისევ ალაზნის ველს გასცქერიან).

ლადო —
ძველად აქ ჯარებს უხმობდნენ დაფდაფითა და ბუკითა,
ახლა ყაყანი შემომესმა ლამაზის ქალის შუქითა.

(მოსწყვეტს ყაყაჩოს და ანას გაუწვდის)

შემომხედა, შემომანათა, ჩონჩხლები შემომაყარა,
უცხო კაცად რომ შემიცნო, შერცხვა და თავი დახარა,

შერცხვა და თავი დახარა, ხანჯალი გადაავარა,
ალბათ იმაზე დაფიქრდა, მოეწონება თუ არა?!

ანა — (ფაიფურის დანახვისას) რა ლამაზია!

ლადო — ოლე, რად არ ესროლე ალაზნის [illegible]? შენ მეგობ! (მოეხვია)

დაუკოცნა!

ლადოს ხელებში მოქცეული ნიკა [illegible] ... მალწონი! [illegible] ნიკა [illegible], [illegible] წვერს. ლიდა ფანჯრის რაფაზე გადმოდგის [illegible] ლადოს ხელში თოფით შეკრული წიგნები და ფიროსმანის ნახატი ირემი ეკიდება.

ლადო — (თოფს ძირს დებს) [illegible].

ნიკა — (ეკითხება) რა მოხდა? ო, ლადო, აქ ხარ?

ლადო — ახლა ძალიან საინტერესო ამბავი უნდა გითხრა!

ნიკა — [illegible] რა?

ლადო — რა და... შენთან ვრჩები საცხოვრებლად! ხომ გაგიხარდა თავა- დიშვილის სტუმრობა და თავმდაბლობა?

ნიკა — კი, შენ ამ საწოლზე მოისვენებ!

ლადო — მერე შენ?

ნიკა — მე მაგიდაზე! ესაა სულ შენი მზითევი? წიგნები და თოფი?!

ლადო — მეტი რა უნდა მქონდეს? მოლექსე წიგნი და თოფია! ისე, შენ [illegible] გემინია, [illegible] რომის საწინააღმდეგო ლიტერატურას ვკითხულობ!

ნიკა — იჯერე ხომ გული კახეთში ხეტიალით?

ლადო — იცოცხლე-თქვა! წინანდალი, ივალთო, გრემი, სიღნაღი, შუამთა, ფიროსმანის მირზაანი, ანაკოს ვარნამიანსკარი, ყვარელი! ჟურნალისთვის ჩაწერილი მაქვს!

ნიკა — როდის ჩამოდი?

ლადო — დღეს, მე და ანიკო, ილომ ჩამოგვიყვანა თავისი დროშკით!

ნიკა — ასე დამთავრდა კახეთში შენი ტურნე?

ლადო — არა, ახლა იწყება, კახეთის სიმე უნდა გავხდე!

ნიკა — ბიჭოს, კარგია! ეს რა ხატვა დაიწყე?

ლადო — ასეთი ხატვა, რომ ვიცოდე, ლექსს სულ არ დავწერდი! (უჩვენებს ნახატს). ავიამეილისა ნიკასი, არ წაგვარება პიკასო, — ეს კი მოგეწონება

ნიკა — ოო, ფიროსმანის ირემი!

(სურათს მოწიწებით დაჰკიდებს კედელზე)

(შემაწუხე ფანჯრის რაფაზე შემოდგამს ქილა მაწონს. თვითონ არ ჩანს)

ნიკა — დღეს ორი ქილა დამიტოვა, სტუმარი ჰყავს და შემდეგშიც ასე გააგრძელე!

(შემაწუხე უხილავად მეორე ქილასაც დადგამს)

ლადო — ბიჭოს, რა კარგად მოგითვინიერებია!

ნიკა — აბა, რა !

ლადო — მერე მაწვნით გინდა პატივი მეც ამჩნელა პოეტს?

ნიკა — მაწონი ლირიკული ლექსისთვის კარგია!

ლადო — პოემა რომ დავწერო?

ნიკა — მაშინ იამს გაჭმევ!

ლადო — ნიკა ჩემო, უნდა გამოგიტყდე, შეყვარებული ვარ!

ნიკა — ვის არა მაინც?!

ლადო — ვარნამიანის ქალი — ალაზნის ხოჭოია! შეიძლება დღეს [illegible] მოვიდეს!

ნიკა — სად უნდა ვნახოთ, შენი საცხოვრებელი ადგილი დაუდგენელია.

ლადო — შენი მისამართი მივეცი!

ნიკა — ალბათ ქალი შეირთე და მე სულ წავალ აქედან.

(ფანჯრის რაფაზე გადმოდიან შუქრი და უჩა გიტარით)

შუქრი — გამარჯობათ, როგორ მოიარეთ ჩვენი კახეთი! ხომ მოგეწონათ?!

ლადო — ხამოთხვეთ ნანახი სიზმარია!

უჩა — ერთად წავიდეთ! ერთად!

ნიკა — ბოდიში თქვენთან, აქ რქაწითელს ვერ დაგალევინებთ! მაწონი მაინც შევსვათ!

შუქრი — გმადლობთ, გოგლამოგლი გვიჩვენეთ ახლა!

ლადო — კაცი რესტორნიდან მაშერით გამოჰყავს და მაწონს აჭმევ?

უჩა — (თოფს გამართავს) როგორ მინდა გავისროლო, მაგრამ ჩახმახი ჩაკირულია და შიგ ტყვია არაა!

ნიკა — ამ თოფით ალაზნის ჭალებში გავინავარდე, მაგრამ ჩვენი მასპინძელი ილო გამიჯავრდა, მისმა ძაღლმაც თვალებით შემჭამა!

უჩა — მაინც რა ქენი ასეთი?

ლადო — ცხვირის წინ გაფრენილ ხოხობს არ ვესროლე! მერე ისე გამითამაშა ის ტურფა ხოხობი, თოფის ლულაზე ჩამომაჯდებოდა!

შუქრი — კაცო, შენ ერთი ხოხობიც არ მოგიკლავს და იქ რა ამბავია, ნადირობაზე რომ ლექსი დაბეჭდე? ირმები, ჯიხვები, არჩვები, დათვები. სიკვდილს რომ ებრძოდნენ სისხლიან თათებით!

ნიკა — ალბათ, რამე რომ მოეკლა, ეპოპეას დაწერდა!

ლადო — საქმე ისაა, არაფერი არ უნდა მოკლა და ისე დაწერო!

უჩა — შენ განაცვალე! ჩემი ახალი ლექსის თემაც ეს არის!

(ლექსს კითხულობს გიტარის აკომპანიმენტზე)

ჩემო ქალაო, ჩემი წყლის ხუჭულა
მეცხვარეთა გათელილო ველო,
ისევ ვლავ, სადღაც დაგრუხუნა,
ჩემს წინ გაჩნდა მკერდდაჭრილი შველი.
ჩავეხვიე, გამოვარჩენე ნისლებს,
ავდუღებულდნენ ბალახები სველი,
მე და შველი ცეცხლის პირას ვისხედით
მე ვტიროდი, მამშვიდებდა შველი.

შუქრი — მე კი ჩემი ცოლდა უნდა მოვინანიო!

მე შენი მოკვლა როდი მდომია
სხვა ვიღაც გახდა ამის მიზეზი
გულიც გქონია, სულიც გქონია
ყოველგვარ სულზე უფაქიზესი.
დამისათუთდნენ თითები მკვეთრი,

ეგ შენი სისხლი ქარმა შელოკა,
კაცი ყოფილხარ, ნიჭგული კაცი,
შემინდოს ვაჟამ შენი მკვლელობაც.

ნიკა — აბა, ლადო!
ლადო — დაუკარით, რომ ძველ ხანჯალს ელდა ეცეს!..
უჩა — მერე?
შუქრი — დაგავიწყდა?
ლადო — ეს ჩემი დაუწერელი ლექსის პირველი სტრიქონია! თუ ამ ლექსს მოვერიე, ახალთაობურს დავარქმევ ან სალაღობოს.
უჩა — სალაღობო ჯობია ახლა, მაგრამ ფული არაა!
შუქრი — აჰა, წადი და მოიტანე რამე!
უჩა — ჰონორარი აიღე?
შუქრი — მამაჩემის მოცემულს არ გამომართმევდი თუ?

(ისმის კარზე კაკუნი)

შუქრი — ვინ არის?
ნიკა — რა ვიცი, რაც აქ ვცხოვრობ, ჯერ კარზე არავის დაუკაკუნებია, ყველა ფანჯრიდან გადმოდის.

(ლადო კარს გააღებს, გამოჩნდება ანა).

ლადო — ანა, ანიკო!
შუქრი — ეს ქალი ვინ არის?
ნიკა — ლადოს ალაზნის ჩიჩობი.
უჩა — აბა, ჩვენ წავედით!
ნიკა — მეც!

(ნიკა, უჩა და შუქრი ფანჯრიდან ჩუმად გადადიან. ლადოს ოთახში შემოჰყავს ანა).

ლადო — როგორ გამახარე!
ანა — აი, ეს ალბომი, ახალი ლექსები ჩაწერე და მეც გამიხსენე!
ლადო — გმადლობთ, ჩავწერ, აუცილებლად ჩავწერ, მხოლოდ შენზე და მხოლოდ შენთვის!

(ღია ფანჯრის რაფაზე შუქრი მალულად შემოდგამს შამპანურს და ხილს, ანა შეკრთება).

ლადო — ნუ გეშინია, ჩემი ამხანაგია!

(ხილს და შამპანურს დადებს მაგიდაზე)

ანა — რატომ შეწუხდა? არა, არ გახსნა!
ლადო — ხილი მაინც მიირთვი!
ანა — გმადლობთ!.. ჩემზე თუ ფიქრობ ლადო!
ლადო —
მე დაჭრილი ვარ უიარაღოდ,
მე შენს სიყვარულს ვერ გავექცევი.
ჩემზე ვერ იტყვი გული არ აქო,
მე გული მქონდა და შენ მოგეცი.
მე დაჭრილი ვარ უიარაღოდ,
მე შენს სიყვარულს ვერ გავექცევი!

ანა — ლადო, კახეთში რომ ლექსი დამიწერე, გინდა გიმღერო?!
ლადო — (აწვდის გიტარას) მინდა ძვირფასო, იმღერე, იმღერე!
ანა —
რა დამავიწყებს მაგ ცემას თვალებს,
რამ დამავიწყოს ეს ალუბლები,
იცოდე, როცა სხვას შეეყვარები,
ამ სიყვარულზე გესიზმრები...

ლადო — (მოეხვევა) შენი ჭირიმე, ჩემი ოცნება მარადის იყო, ჩემი ლექსი ვინმეს ემღერა! მადლობელი ვარ შენი!
ანა — ლადო, ჯარში წასვლის საქმე გაარკვიე?
ლადო — ამ დღეებში გადაწყდება!
ანა — როგორ არ მინდა დავშორდეთ ერთმანეთს!
ლადო — შენ, მარად ჩემთან იქნები, ჩემო ალაზნის ხიზილო! მაგრამ... ხომ სჯობს დღესვე მოვაწეროთ ხელი?!..
ანა — (დუმს, გვიან) ვიფიქრებ... ლადო!..
ლადო — არა, შენ ჩემი ლექსი ხარ. და... უნდა მოვაწეროთ ხელი!.. აბა, ჩემი მაყრიონიც აქ არის! (გასძახის ფანჯრიდან) ბიჭებო, მოდით, მოდით! ოღონდ კარებიდან შემოდით! მაყრები ხართ, მაყრები! (შემოდიან ნიკა, უჩა და შუქრი).
უჩა — რა ჭკვიანი ბიჭია, შამპანური ჯერ არ გაუხსნია!
ლადო — სიძე ვარ, სიძე! დაუკარი უჩა, საცეკვაო დაუკარი!

(უჩა გიტარაზე უკრავს, ლადო თავდავიწყებით ცეკვავს ანიკოსთან ერთად. შუქრი ღია სარკმლიდან სამჯერ გაისვრის თოფს).

შუქრი — ამ თოფმა იცის როდის უნდა იქუხოს!
ლადო —
დაუკარით, რომ ძველ ხანჯალს ელდა ეცეს,
გაისარჯოს და ბრძოლებში დაიხარჯოს,
გაუმარჯოს საქართველოს მთას და ზღვას,
საქართველოს ძლიერებას გაუმარჯოს!

პირველი ნაწილის დასასრული

მეორე ნაწილი

გალაკტიონი

ფუნიკულიორის საზაფხულო რესტორნის ვერანდა. ისმის ზურნის ჟრიამული და მუსიკა. ვერანდის მოაჯირთან მაგიდას უსხედან: გალაკტიონი, ლადო, ანა, ნიკა, უჩა და შუქრი. მკერდგაღეღილი და წვერდაბურძგნული გალაკტიონი აღტაცებული დასცქერის თბილისს.

გალაკტიონი — სადღეგრძელო იყოს მისი, ვინც ოცნებით იწოდა,
ვისაც პოეტის მარადისი აღტაცება იცოდა.
მოდიოდა ერთზე ასი, გზა გვქონდა დიდების,
ჩვენ დავცალოთ ყველამ თასი ბედთან არ დარიდების.
სადღეგრძელო იყოს მისი, ვისაც შიშმა ვერ დაჩაგრა.
ავდგეთ ფეხზე! ჩვენ თბილისი ვადღეგრძელოთ ჭადარა.
ლადო — გაუმარჯოს, ბატონო გალაკტიონ! (ყველანი ერთხმად სვამენ)

გალაკტიონი — შეხედეთ, ძამიკოებო, შეხედეთ! გაურღმექცეული პატარა, გატეხილი როიალები. ერთი მაღლა იწევს, მეორე ქვევით ეშვება. ხედავთ? რა კმაყოფილი სახეები აქვთ, ვინც მაღლა იწევს? იცით, რატომ? უზრუნველად იმყოფებიან სიმაღლეზე, მაგრამ რა, იმ წამსვე ქვევით ეშვებიან. სიმაღლეს გაუმარჯოს, ლექსით დაპყრობილ სიმაღლეს! ა, ახლა ჩვენ მამადავითზე მაღლა ვართ, ხომ? სასაცილოა, თქვენ ნუ მომიკვდებით, ვაჟასა და აკაკიზე მაღლა იყო სალიზ. კიდევ კარგი, ვინმე კრიტიკოსი არ გვიყურებს! ხომ საოცარი გზით გატარებთ, ჩემო ძვირფასებო? ეგი მე აღწევანსი, ყოველდღიურ ამ ბილიკით ამოვდივარ მთაწმინდაზე! ეს ბილიკი თქვენი გალაკტიონის ბილიკია!
ლადო — ბილიკს კი არა, თქვენს დიდ გზას მიჰყვება მთელი საუკუნის ქართული პოეზია, ბატონო გალაკტიონ!
გალაკტიონი — ჯამბაზის თოკზე გავილი, ძამიკო, თუ მოინდომებ, აბა, აქედან წინწამძღვრამდე გავლილი რა ძნელია იყო! ახლა ეს გზა ხელისგულივითაა. ჩვენი მწერლები ზედ ცეკვა-ცეკვით გადი-გამოდიან. ჩემთვის კი, წინწამძღვარი დღესაც წინწამძღვარია...

ლადო —
წინწამძღვრებში რომ მიატკბეს ილია,
მაშინ ეპოქა გაიხადა ტირილი!

გალაკტიონი — ეს ლექსი სად დავწერე იცით? გაგიკვირდებათ, იცით, სად?

ნიკა —
მახსოვს ხარაგაულის სადღესასწაულო საღამოები,
მისი ყრუ სიმყუდროვე აცვეთილი ეზოთი..

გალაკტიონი — ყოჩაღ, სწორია, ისე ლექსიც ბოლომდე მახსოვს, ძალიან ბავშვი! ერთ დღეს, ასი ლექსი დავისტამბე. ერთ პოეტს ასი წელი ხომ ეყოფა? (ლადო გალაკტიონის სიტყვებს ჩუმად უბის წიგნაკში იწერს). შენ რას წერ, ძამიკო!
ლადო — არაფერს, ბატონო გალაკტიონ! ეს ისე!..
გალაკტიონი — დაწერე, დაწერე, შენი გალაკტიონი ხანდისხან ისეთ რამეს ამბობს მეც კი მიკვირს.
სიმაღლეს გაუმარჯოს, ლექსით დაპყრობილ სიმაღლეს!
ყველანი — გაუმარჯოს, ბატონო გალაკტიონ!

(ერთხმად სვამენ).

გალაკტიონი — ქუთაისში პირველად ლექსი რომ გამოვაქვეყნე, უწყინარი ყმაწვილი გახლდით. ერთ ქალაქ დიასახლისთან პატარა კუთხე მქონდა, ჩემი ლექსი გაზეთში რომ ნახა, იმ დღეს ჩაიში შაქარი მომიმატა. ასეთია ჩვენი ხალხი, თუ რამეს გაუკეთებ, პატივისცემას არ მოგაკლებს. ქუთაისი, ქუთაისი... გორაზე დიდი ცაცხვები იცით?
ლადო — როგორ არა, ბატონო გალაკტიონ!
გალაკტიონი — იქ მიცხოვრია, იქ მიმღერია!

ლადო —
შენ რაღას მეტყვი, მწუხარე ტალღავ რიონის,
ყურს უგდებ ხმასა შენსა ღელვებსას,
რა ამბავს გაუწყებ ჩემთან მთვარე ცაცხვნისა,
უბედობას თუ ბედნიერებას?!.

გალაკტიონი — ყოჩაღ, ძამიკო, ეს ლექსი შენზე უფროსია, მაგრამ ცუდად მაინც არ გამოიყურება. მოგიკვდით თქვენი გალაკტიონი, სად არ ცხოვ-

რილვარ, ქვეყნიერება მაქვს მოვლილი, მაგრამ, ა, ბოლოს მაინც თქვენთან ვარ!

მექრი —
ვერ დალახავ მოვედით ხმამაღლა
და მიყვარს ისევ გაღვიძება ჯგუფს დილით ქარისა
მაგრამ სამშობლოს ძველი გზებით ვალით მოვდივარ
და არ მასწავლიდა მქონდა იგი თუ მომიგონდა?

ლადო —
სალამის ლანდები, ვით ბინდი ნათების
მაღამის სუფრა
გინახავთ თქვენ ფერი დასისხლულ ქლიავის?
ის ჩემი სამშობლოს მთვარეა!

გალაკტიონი — თქვენ გაიხარეთ, ძამიკოებო, მე ჩემს დღეში გავზარდე ლექსის ოთახებში, ახლა ზღვაში რომ დაცურავს, ზოგს არ მოაწონს, ხომ იცით?
ანა — რაც მთავარია, ბატონო გალაკტიონ, ხალხს უყვარხართ, დიდებად მიაჩნიხართ და იმ უმეცართა ყურადღებას ნუ მიაქცევთ!
გალაკტიონი — ეჰ, ჩემო დაიკო, მაგათ მე სისხლი გამიშრეს... მაგრამ, არა უშავს, გაუძლებს თქვენი გალაკტიონი! ჩემს საქართველოში ერთი გა-ნაპირები ყველაფერს მავიწყებს! რაჭის ბარაკონი ანდა ბუნას მთის შესასვლელისას, როგორია, ა? ნიკორწმინდის ჩუქურთმასთან პარიზის ღვთისმშობელი მეგობრად მოვა? ოქრო აჭარის ლაჟვარდში ან აფხაზეთის წვიმა, ქუთაისის ქარი და აჯამეთის ტყე როგორია, ა? გურიის მთები, მეგრული ზარი, გულგახეთქილი ცხენების მარული, ვისაც არ უნახავს იგი ლექსს დაწერს? კახეთის რთველი და ალავერდის მშვენება ნადიკვრიდან ხომ დაგინახავთ? ან სიღნაღიდან ცვრიანი ალაზნის ველი და ბებერი კავკასიონი, ნახავს თვალი რამეს უკეთესს?! (ქიზიყიდან ღვინის მოსვლამს). დაიღლიცა კახეთი, თითარაანში ქრიზმა ამ ღვინის ერთი წვეთით სული მოათქმევანა მომაკვდავ მეფეს. ხომ გახსოვთ? ვაჟა ხომ გიყვართ? ზოგი მარტო წიგნებში მოგზაურობს, წიგნი კარგია, მაგრამ ხშელი წიგნები არ უნდა ნახო? სანამ ჯერ კიდევ ცოცხალია? ან და ბახტრიონი? ლეჩხუმში მურის ხიდი, სამი ცისე და ცხენზე სწრაფი ცხენისწყალი? ლადო — თქვენ გინახავთ, ბატონო გალაკტიონ? (სიხარულით)
გალაკტიონი — დიდმა აკაკიმ ჰანა და მე არ მეკადრებოდა?
ჩვამლის მთაზე გადასულო, ფუთრო ნისლო აყრილო,
შენი თეთრი ბაირაღი სანამ უნდა აფრიალო?!
ეს ჩემია ხომ? ძამიკო!
ლადო — გმადლობთ, ბატონო გალაკტიონ! საიდან იცით? (მხარზე ემთხვევა)
გალაკტიონი — ცოტას ჩვენც ვკითხულობთ, ძამიკო! როგორც მიიხრეს ყმაწვილებმა, დღეს გაბედნიერებულნი ხართ!
ლადო — დიახ, ბატონო გალაკტიონ! დღეს მოგაწერეთ ხელი, ხვალ კი ჯარში მივდივარ!
გალაკტიონი — დღეს შეუღლდით და ხვალ სცილდებით? რას იზამ, ასეა, ჩემო დაიკო, ცხოვრება პროფესიონალურიათაა, ერთი მხრიდან რომ გაგანათებს, მეორე მხრიდან დაგჩრდილავს, ორივე მხრიდან მხოლოდ

არტისტი ნათლდება სცენაზე, ისიც ღრუბლებით! მაინც ხელნაწერებია საყვა-რული, რაც მეტ ტანჯვა-წამებას განვაცდევინებს, უცნაური მარადიულია!.. მე, იმ დაწყევლილ, საშინელ წელს დამტოვეს ძვირფასი მეუღლე, ჩემი, მაგრამ დღემდე მაინც იმით ცოცხლდებული! საყვარულით... საყვარუ-ლით...

ანა — უსიყვარულოდ მზე არ სუფევს ცის კამარაზე,
სიო არ დაქრის, ტყე არ კრთება სასიხარულოდ,
უსიყვარულოდ არ არსებობს არც სილამაზე,
არც უკვდავება არ არსებობს უსიყვარულოდ.

გალაკტიონი — გმადლობთ, ჩემო ლადო! დამილოცნიხართ, დამილოც-ნიხართ!

(ყვავილები ადღეგრძელებენ ანას და ლადოს)

ანა — ლადო, წაგვიკითხე რამე!
ლადო — მგოსანთა მეფის გალაკტიონის ლექსები მხოლოდ!

ცვრიან ბალახზე თუ ფეხშიშველა
არ გავიარე — რას მიშველის?!
წინაპართაგან წავიდა ყველა,
სხვა ხალხის იმედი აქ ფრიალებს.

გალაკტიონი — ყოჩაღ, ბიჭიკო! სამაგიერო გადამიხადე, ხომ? ერთი იცოდეთ, ყმაწვილებო! ლექსს არ უყვარს პრანჭვა-გრეხვა, ძალიან ორი-გინალობა, მას უყვარს როცა სიცოცხლეს მისცემენ!

დედამიწიერობამ მზერის არ გაჩეროს,
შენს მიწას მიმაბარე!
ცა ფირუზო, ხმელეთ ზურმუხტო
ჩემო სამშობლო მხარეო...

აკლია ამას რამე? ლოცულობდა თუ ტიროდა, აკაკი ამას რომ წერდა? არ ვიცი, თქვენ ნუ მიმაჯავრებთ!.. რუსთაველის ძეგლები რომ გვაჩვენი-ნა, სად დავაყენებთ? მაღლა, მცხეთის ჯვარზე უნდა ავიტანოთ, მაგრამ, რა გვეშველება, სიტყვას ვინ ეტყვის?
ლადო — თქვენ, ბატონო გალაკტიონ!

ვწერ ვინმე შენზე მელექსე, რაც კი მიძღვნია მე ზეცას,
ჯერ ლექსი მწყუროდა, მერე მზე, ჯერ მზე და მერე ლექსები...

უჩა — ქუხილია თუ სეტყვაა, არ მეშინია მე სხვისა,
ქართველებმა გამიხედეს, იმ, ერთი ვინმე მესხისა!

გალაკტიონი — იცოცხლეთ, ბამიკოებო! (ლადოს) მაჩვენე ეგ შენი ბლოკნოტი, არა, მაშ ნუ წამიწყდება, არ წავიკითხავ!

ლადო — ინებეთ, ბატონო გალაკტიონ! (გალაკტიონი ბლოკნოტში ჩაჰხედავს).
გალაკტიონი — ა, ეს რაა, ბამიკოებო და ჩემო ლადო?
ანა — ეს მზეა, ბატონო გალაკტიონ!
გალაკტიონი — ესენი?
ლადო — ესენი მზის სხივებია!
გალაკტიონი — ეს მზე, ლადოს, პოეზიაში თქვენი გალაკტიონია, ეს სხივები კი სხვა და სხვა მგოსნებია. რაც უნდა, ახლა, ამას, ამდენი ჯანჯალი, კრიტიკა, გამოკვლევა, მონოგრაფია, ბიბლიოგრაფია და კიდევ ათასი კაცია, ასე უნდა დაიწეროს და დაიხატოს. ასე არ არის, ჩემო მეგობრებო?
ნიკა — ასეა, ბატონო გალაკტიონ!
ყველანი — რა თქმა უნდა, ასეა!
გალაკტიონი — საქართველო!.. არის ევროპის ზღუდეთა იანა,
ერთი მცირეზე მცირე ქვეყანა.

ქვეყანა მცირე, სამშობლოც მცირე,
ლექსო, იტირე, იტირე ნანა—

ანა — ამ ლექსის თარგმანიც დიდებულია!
გალაკტიონი — არა, ჩემო ლაია, მე იშვიათად მთარგმნიან, ღმერთმა ხელი მოუმართოს ჩვენს ზოგიერთ მგოსანს, იგი კარგად არის თარგმნილი რუსულად. ახლა იქიდან ქართულად, რომ გადათარგმნია, ხომ აშენდა კაცი! მე კი იშვიათად და ისიც ცუდად მთარგმნიან!
ლადო — ბულბულის გალობა ძნელი სათარგმნელია, ბატონო გალაკტიონ!
გალაკტიონი — ჰოო? ალბათ ზოგი მთარგმნელი ბულბულს ფულფულს ამჯობინებს... (შამპანურის ბოთლებითა და მრავალჟამიერის სიმღე-რით ყმაწვილები მოდიან სუფრასთან და შემოეხვევიან გალაღებულ გალაკტიონს)
გალაკტიონი — მობრძანდით, ყმაწვილებო! დაბრძანდით, ესენი ჩვენი მგოსნებია! გიყვარდეთ ერთმანეთი!
I ყმაწვილი — გვაპატიეთ, ბატონო გალაკტიონ! გვინდა თქვენი ლექსები წაგვიკითხოთ და გადღეგრძელოთ!
გალაკტიონი — კა, ბამიკო, კა! მაგას რა სჯობს!
I ყმაწვილი — სული ტირის და რის ხანს, კოცნის სახეს, პაპირუსი,
დაბნეულ ფირუზშენ სიმღერანი ცეცხლოვანი,
ოცნებანი, ჩემო ძმებო, ვერთ ღამეთა მოგვითხრე,
კიდევ მრავალ სიდღეგრძელე დავცალოთ დაუღალავად—

გალაკტიონი — მშვენიერია! (მეორე ყმაწვილს) აბა, შენ თუ იცი ჩემი ლექსი, ბამიკო!
II ყმაწვილი — მე, ბატონო გალაკტიონ, უმაღლესში მისაღებ გამოცდას რომ ვაბარებდი, სამი თემა მოგვცეს: ვაჟას პოემები, აკაკის ბაში აჩუკი, და გალაკტიონის ლირიკა. მე თქვენზე დავწერე და ხუთიანი მივიღე.
გალაკტიონი — ყოჩაღ, ბამიკო! მეც ხუთიანს გიწერ, აღარ გინდა ჩემი ლექსის წაკითხვა!
II ყმაწვილი — არა, მაინც ვიტყვი!

რა რიგ კარგი სამშობლოვ, შენი მტკვარი და რიონი,
შოთა, ილია, აკაკი, ვაჟა და...
ცისკრით კოლხეთის ველით, მაღლიდან დგას ხანტრიონი,
შოთა, ილია, აკაკი, ვაჟა და— გალაკტიონი!

გალაკტიონი — აკაშენით ღმერთმა, ყმაწვილებო! რა დიდებული და მშვენიერი ახალგაზრდობა გვყავს! თქვენ გაგიმარჯოთ! (ყმაწვილები თავაზიანად ემშვიდობებიან ქუჩლას და მიდიან თავიანთ სუფრასთან).
გალაკტიონი — ლირიკას გაუმარჯოს, ლირიკას! სიმართლისათვის მებრძოლ ლირიკას! ჩემი საყვარელი ლირიკის შესახებ, ხომ წაიკითხეთ?
ანა — შესანიშნავია, ბატონო გალაკტიონ!
გალაკტიონი — ზოგს არ მოსწონს... ჯალათებმა გარსია ლორკა რომ დახვრიტეს, დათვრნენ და იცით რას მღეროდნენ? გარსია ლორკას ლექსს. ლირიკა, ლირიკა! უნდა მოასწრო, უნდა იმღერო, უნდა გაეცარიდეს!

თუ სამშობლო მაინც არ მომეფერის,
მე მოვკვდები როგორც პოეტს შეჰფერის...

ხედავთ? მზე ჩადის და, როგორ მოიპარება შავი ღრუბელი? ფეხაკრეფით, ჩუმად, მზაკვრულად! რა უნდა? თბილისს ეს ღრუბელი დააჩრდილებს? ისე ვერც ისინი! მაგრამ ხომ უნდა ვიბრძოლოთ? პოეტურ სილაღეს ნახლი ხომ უნდა ჩაუდგეს თვალებში? თქვენ რას იზამთ მაშინ, ჩემო ყმაწვილებო?
ნიკა — ღმერთმა ნუ ქნას, იმა, თორემ ყველანი დავირაზმებით!
გალაკტიონი — ა, ხომ გითხარით, უკვე გაქრა ის შავი ღრუბელი! ამომავალ ღრუბელს ჩამავალმა მზემ აჯობა!

ქარი დაეხრა სიხომოქრის,
შავი ზღვიდან სით მოჰქრის,
მე ვიცქერი როგორც ოქროს,
ჩამავალ მზეს, ჩამავალს...
ო, ფიქრებო, მხედველნი ტანჯვად,
ო, ქვეყნისა ბუგრად და ბაცრად,
რად მიჰყვებით ახე მკაცრად
ჩამავალ მზეს, ჩამავალს?..

(გალაკტიონი გადახედავს მთაწმინდის პანთეონს).

ა, ზეციური პოეზია სად არის! აქ, სულმნათთა სავანეში! ხომ გვყავდ ამდენ ხანს აქ სიმაღლეზე ყოფნა? ჩვენ ხომ ჩვენი ბილიკი გვაქვს? გალაკტიონის ბილიკი?! იმას ჩავუყვეთ, არ ვნახოთ ტატოს საფლავი და შემოღამება მთაწმინდაზე?! (ყველანი ფეხზე დგებიან).
ლადო — გვინდა თქვენ გადღეგრძელოთ, ბატონო გალაკტიონ!
გალაკტიონი — მეე?..

შეხედეთ რა ცაა!
ესაა რაცაა!

(სურნელთა კამპირის ბაღის ნაწილი და კერძოდ ჩვენი თბილის რედაქციის ოთახი. პოსტი ოფიკს აღიარებს. ნიკა მაგიდასთან ზის თავჩარგული. შემოდის ლადო.)

ლადო — თუ გეძინება, აკიაშვილო, დაწექ, ლოგინი აქაა შვილო!
ნიკა — მიდი, ლადო!
ლადო — დღეს მივდივარ ჯარში!
პოსტი — (თავისთვის) ვაი, მაგენს, ძალი და ტყავია ბიჭი, ამან რა უნდა ჯარში!
ნიკა — უკვე გადაწყდა?
ლადო — ა, ბატონო, თავი გადამხოტრეს!
ნიკა — აფსუს, რა ქოჩორი?
ლადო — (წყენით) თმა კიდევ ამოვა, სიბრძნის კბილი კი ერთხელ ამოდის!
ნიკა — რა გეწყინა?
ლადო — ჩემი ლექსი მომეცი, რადგან არ ბეჭდავთ!
ნიკა — რედაქტორმა ხელი მოაწერა, მაგრამ ცენზურა არ უშვებს!
ლადო — სულ ერთი არაა? გინდა მგელს შევუჭამივარ და გინდა მგლისფერ ძაღლს! მომეცი ჩემი ლექსი.
ნიკა — ა, ბატონო!
ლადო — მაინც, რატომ, დაიწუნა ლექსი ცენზორმა?
ნიკა — თქვენი ჟურნალის პროფილი არაა!
ლადო — პროფილი არც მაგას უვარგა, მარა კი აქვს თანამდებობა! დაბეჭდილი ლექსის ჰონორარი მაინც ამაღებინე. მე ვერ მივალ ბუღალტერთან, ნაწყენი ვარ!
ნიკა — კარგი, მე მივალ! (გადის)
პოსტი — აბასთუმანში რატომ არ წადი, ლადო, ნენა!
ლადო — წელს საგზური ვერ ვიშოვე!
პოსტი — ვაი, მაგენს, თავიანთთვის ყველაფერი აქვთ (შემოდის ნიკა).
ნიკა — თაშზა ბანკმა არ ჩარიცხა და კვარტლის ბოლოს იქნებაო!
ლადო — არ მინდა, არავის არაფერი არ მინდა, გამიშვით, ოღონდ, აქედან რაც შეიძლება შორს! (ბაღში შემოდის ანა, წითელი ვარდები უჭირავს ხელში)
ნიკა — შენი ალერსის ხოხობი, ანიკო მოვიდა (ლადო გამოდის ბაღში).
ლადო — რატომ შეწუხდი, ხომ გითხარი, მოვალ და ერთად წავიდეთ სადგურში-თქო!
ანა — ვეღარ მოვითმინე, ლადო!
ლადო —
ანუ ხათუთა, სუსტი და მკრთალი,
შენ მერცხალივით მოფრინდი ჩემთან
და დამიტოვე მკაცრი ზამთარი
და მასპინძის საფლავის სევდა.

(ნიკა გამოდის ბაღში)

ნიკა — გამარჯობათ, ანა! დღეს, ერთად ვაცილებთ ლადოს, ხომ?
ანა — გულდასაწყვეტია, მაგრამ რას იზამ!
ლადო — ნიკა ჩემო, შენს მფარველობის ქვეშ ვტოვებ ჩემს მუზას!
ნიკა — ნუ გეშინია, ჩვენც აქა ვართ! (ბაღში შემორბის ილო).

ილო — სადა ხარ, ლადოს გენაცვალე, გავიგე ჯარში მიდიხარ, ანიკომ მითხრა! ისეთი კაზური ჩამოგიტანე, რუსეთში სალდათმა რომ დალიოს გიჟ გენერალს დაემგვანება!
ლადო — მე რომ დავლიო, რა გამოვა?
ილო — შენ უკვე ნაღდი მგოსანი ხარ და... (შემოდიან უჩა და შუქრი).
შუქრი — ჩქარა, თორემ დავიგვიანებთ!
უჩა — წვევამდელთა ეშელონი არ დაგვიცდის!
ილო — აქა ვარ, ლადოს გენაცვალე, ჩემის დროშკითა, ყველანი დაგვტევით! (ყველანი მიდიან, შემოდის პისტი).
პისტი — ლადო, ნენა, მომიცადე!
ლადო — მაპატიე, დეიდა, ვერ გამოგეთხოვე!
პისტი — მე არაფერი, ნენა, მარა, დედაშენს დაემშვიდობე?
ლადო — ეჰ, დედას ვერც მაშინ, ვერც ახლა ვერ დავემშვიდობე!
პისტი — რატომ, ნენა?
ლადო — შორს არი, ძალიან შორს არი... ნახვამდის დეიდა!
პისტი — ა, ეს ჩემი ნაქსოვია, იქ სიცივეა, შენ სუსტი ხარ და არ გაცივდე, ნენა!
ლადო — გმადლობთ, დეიდა! (აკოცებს, ყელზე შემოიხვევს ნაჩუქარ თეთრ კაშნეს და გარბის).
პისტი — ვაი, შენს დედას, შვილო! სადაა, ახლა, უბედური, ვინ იცის?!

(ბნელში მოისმის მატარებლის შეკივლება და ლადოს შორეული ხმა)

ნიკალა! როსტოვში ვართ, ირგვლივ თოვლია და ყინვა საშინელი არ ვიცით სად მივდივართ, მე ავად ვარ, უფრო უარესად ვიყავი გზაზე ექიმიც გამოიძახეს ჩემთვის მატარებლიდან. არაფერია, გავუძლებ!

ანიკო, ძვირფასო! როსტოვიდან ლისკში ჩავედით, გზაში ძალიან ცუდად ვიყავი, ახლა ლისკში ვარ, ღამის 5 საათია.

ვორონეჟისკენ მივდივართ, ნეტავ რად მივდივარ, ვიცოდე მაინც ან რა მომელის?! ეჰ საქართველო სამოთხეა, გაუმარჯოს საქართველოს!

უეცარი დაბრუნება

გაჩირაღდნებული რუსთაველის პროსპექტის და ჭიჭინაძის კუთხე. ისმის მანქანების ხმაური და ხალხის ჟრიამული. კომუნარების ბაღის მხრიდან რადიოში ლექსი იმხნეების გალობაა. შემოდის ლადო, ჯარისკაცის ფორმა აცვია. იქვე კიოსკში განმარტოვდება და პროსპექტს გასცქერის.

ლადო — თქვენ გენაცვალეთ ბიჭებო, თქვენ! რა კარგები ხართ! როგორ მინდა სათითაოდ გადაგკოცნოთ!.. ღმერთო ჩემო, ეს ხომ გალაკტიონია? მოდის თავაწეული და თავმდაბალი!.. ცვრიან ბალახზე თუ ფეხშიშველა არ გაიარე რაა მამული!.. მივალ, დავეწევი, ჩვენს შეხვედრას მოვაგონებ. მიცნობს, როგორ არ მიცნობს?.. ის, ჯმუხა ბიჭი რატომ დგას მარტოდ? რას ღელავს ნეტავ? ო, ეს გოგონა როგორ გავს ცირას, მაღალ ქუსლებზე მიბაკუნებს, ხიმაღლეს ეთამაშება! სად მიიჩქარის ასე გულდაგული? ხედავ? ის ჯმუხა ბიჭი ქორივით წამოვიდა, ფრთებს ფათქუნით შემოყვება! სად წავლენ ნეტავ? იქნებ საუკუნოდ შეერთდნენ? იქნებ სამუდამოდ დაცილდნენ, ვინ იცის!

რუსთაველის პროსპექტზე სიარული ნუ მომიშალოს ღმერთმა
ვიყო მუდამ ასე მხიარული, ქართველი პოეტი მერქვას

პურის ნატეხი და ერთი ლიტრა ღვინო [illegible] ჩამითვალეთ,
თუ მეტი გინატრია ან ეს ცოტა გგონია, არ გინახო სამოთხის მთვარე,
მხოლოდ დროდადრო დამარცხებანის ქიმქიმის შემოხედვამ,
რუსთაველის პროსპექტზე ჩვეული ნუ მომიშალოს ღმერთმა!

(შემოდის ნიკა)

ნიკა — სადა ხარ? მე ბაღში დაგტოვე და...
ლადო — ჯანდაბა! მოვითმინე. ნიკა ჩემო! რა ქენი, ვერ ნახე?
ნიკა — აქ დაელოდე და მოვა! შენ რატომ არ მოვიდაო!
ლადო — მინდა ძველი პაემანი გავიხსენო, ჩვენ აქ ვხვდებოდით ყოველთვის. იცი რა? ხომ გამიხარდი ჩემი თბილისის ნახვა, მაგრამ რომ წამოვედი, გული დამწყდა, ერთი ღამე ვერ გავუთიე ჩემს ქვეყანას შამპანით ხელში! მე მეხარბება იმ ვაჟკაცის, რომელიც ამაყად იტყვის: სისხლი დავღვარე მამულისათვის! ეჰ, ჩემო ნიკა! ჩემი ჯანმრთელობა ყველგან გზას მიღობავს! კაცს გულით გწყუროდეს შენი ხალხის სამსახური და... რა მწარეა ეს?!
ნიკა — შენი მოწოდება პოეზიაა, ლადო, კარგი ლექსები!
ლადო — შეხედე თბილისს, შეხედე ნიკა! ამას მართლა ლექსები ეყოფა? ამას მკერდით უნდა აეფარო, რომ არავინ შებილწოს!.. თვალი ხომ არ მატყუებს? აგერ, ჭადრის ხესთან, ბიჭებში რომ დგანან, ესენი ხომ შუქრი და უჩაა?
ნიკა — კი, ისინი არიან, აგრძელებენ შენს ესტაფეტას რუსთაველზე!
ლადო — დაუძახე, დაუძახე, ნიკა! მიდი, ჩემზე უთხარი, ამ ჯარისკაცს ლადოს წერილი აქვს-თქო! მიდი, თუ ძმა ხარ!
ნიკა — კარგი! (მიდის. ლადო ჯარისკაცის ქუდს ჩამოიწევს და სულ სხვა სახეს მიიღებს. შემოდიან ნიკა, უჩა და შუქრი).
ა, ეს არის! თქვენ გეძებთ, ლადოს წერილი აქვს!
შუქრი — გამარჯობათ, მეგობარო!
ლადო — ზდრავსტვუიტე!
უჩა — რუსია?!
ნიკა — ჰო, რუსია!
შუქრი — წავიყვანოთ სადმე, სირცხვილია! შენ გაქვს რამე?
უჩა — წავიყვანოთ, რამეს გავაჩარხებ!
შუქრი — ჰო, არაყი მაინც დავალევინოთ!
ლადო — არაყი თავზე დაისხით!
უჩა — ეს მთვრალია!
შუქრი — ქართული იცი?!
ლადო — ბიჭო, ქართული მე გასწავლეთ და არ ვიცი?! (ხმამაღლა იცინის)
შუქრი — ლადო! (გადაეხვევიან)
ლადო — დაფარფაშობთ ხომ უჩემოდ რუსთაველზე!
უჩა — როდის ჩამოდი?
ლადო — ხომ გითხარით, ნუ იკლავთ თავს ჩემს გაცილებაზე-მეთქი, ა, წავედი კაშნით, მოვედი დაშნით!
შუქრი — ასე მალე?
ლადო — მოხუცი გენერალივით გადავხედე საზღვრებს და წამოვედი!
უჩა — გაგანთავისუფლეს?

ლადო — ჰო, რაც მე გორონჯეთის ოლქში დავყავი, გულბაათ გაგჭოგოლე, ამდენ ხანს თამადა იყო ერთ სუფრაზე! (იცინიან)
შუქრი — კი, მაგრამ, რომ წამოდი, ღორმა არ გაგიხადეს?
ლადო — არა, მითხრეს, ჯარისკაცის სული შეინარჩუნეო!
ლადო — (ნიკას) ჩემი წერილი მიიღე?!
ნიკა — არა!
ლადო — სასაცილოა, ჯარისკაცმა ბარათი ჩამოვასწარი.

(შორს გამოჩნდა ანა)

ნიკა — ლადო, მე წავედი! ნახვამდის, ბიჭებო, ხვალ გნახავთ! (გადის)
უჩა — სად მიდის?
ლადო — აბა, თქვენც მოუსვით! (ხელს ჯარისკაცურად აიღებს)
შუქრი — ხვალ წყნარალთა კაფეში მოდი! (შუქრი და უჩა გადიან. ლადო ანას შეეგებება).
ანა — ლადო!
ლადო — ანიკო! (მოეხვევა)
ანა — რატომ არ მომწერე, დაგხვდებოდი! სულ ცოტა მაინც მოგენატრე?
ლადო — მომენატრეთ შენ და თბილისი!
ანა — ისევ წახვალ?
ლადო — (კვნესით) არა, აღარ წავალ!..
ანა — რა კარგია! ეს ტანსაცმელი ძალიან გიხდება!
ლადო — მე უკვე ამის ტარების უფლება აღარ მაქვს!
ანა — რატომ?
ლადო — დამიწუნეს და გამანთავისუფლეს!
ანა — გული გწყდება?
ლადო — რომ ქუჩებში ახლა თბილისის კარიან,
შენ გეკითხები, ცაო ნათელო,
ამ უბედური ლექსების გარდა,
რას გაგიკეთებ მე საქართველო?

(ლოტუნარების ბაღიდან რადიოში ისმის დიქტორის ხმა: ლექსი ლადო ასათიანისა "ჩემი ქვეყნის ოქროსფერი" - ლადო უსმენს თავის ლექსს)

ანა — აი, რას გაუკეთებ შენს ხალხს, ლადო! წამო, ახლოს მოვუსმინოთ, ახლოს! (მიდიან. შორს თანდათან უფრო მშვენივრად ისმის ლადოს ლექსი).

შეუპოვარი კუბოლი

მწერალთა კავშირის ბაღის ნაწილი. ფერნალ ჩვენი ოთახის რედაქციის ოთახიდან გამოდიან ლადო, ნიკა, შუქრი და უჩა. ლადოს სამოქალაქო ტანსაცმელი აცვია. დაჩაგრული ქალი ჰისტი ოთახს უვლის.

ნიკა — (ლადოს) რა ქენი, შენი ლექსების წიგნი ჩააბარე?
ლადო — არა, ხომ ხედავ, აღარ მაქვს, ჯერ ვერ შევკრიბე.
ნიკა — კაცო, ჩააბარე გამომცემლობას, იქნება დროზე დაიბეჭდონ!
ლადო — როგორც მოსიყვარულე მამას გასათხოვარი ქალიშვილი ჯერ გაუმეტებია სახლიდან წასასვლელად, ისე ვარ, მინდა ჯერ კიდევ ჩემთან იყოს!

ნიკა — ნუ გეშინია, კარგ ლექსებს კი ახლავე მხოლოდ, თავი არ მოგაბეზრება!
უჩა — მე გულცივი ისე არ ვარ, სული მიმდის სანამ წიგნს ჩავაბარებდე, კორექტურას გნახავდე და ჰონორარს ავიღებდე!
ჰისტი — (ლადოს) შენ რაღა ჩარ, ნენა! ცოტა ხომ მოიკეთე?
ლადო — ახლა არა მიშავს? გმადლობთ!
ჰისტი — ამ გაგანია სიცხეში ვერ წახვალ სადმე? თბილისში არ გაწყენს!
ლადო — გავიქცევ აბასთუმანში წასვლას!
ჰისტი — ხომ არაფერი გინდა? ჰესნის ფული მაქვს, არ მომერიდო!
ლადო — გმადლობთ, დეიდა!

(ნიკა, უჩა და შუქრი ბაღში შემოდიან)

ჰისტი — ის წამალი, მე რომ გითხარი, დალიე, ლადო, ნენა?
ლადო — კი, დავლიე!
ჰისტი — არ დაგილევია, შე ეშმაკო, თორემ მეტყოდი, რა მწარეაო!
ლადო — დავლევ, აუცილებლად დავლევ!
ჰისტი — კი, გოცო, შენ რასაც დალევ, მეცი!

(ლადო შემოდის ბაღში)

ლადო — რა კარგი ქალია! ასეთ ხალხზე უნდა წერო ლექსები! ჰესნის ფული მაქვს, და, თუ გჭირდება, მოგცემო!
უჩა — მაგას შვილი არა ჰყავს?
ნიკა — ეშვილო გინდა?
შუქრი — რა დღეს დააყრის იმ ჰესნის ფულს?!
ნიკა — აბა, საუზმეზე კონიაკი, სადილზე ღვინო, ვახშმად შამპანური!
უჩა — კი, ერთ დღეში გამაშვილებს! (ლადოს) აბა, წაგვიკითხე!
ლადო — რაზედ ვოცნებობ, იცით? ერთი ლურჯი ლაბადა უნდა წამოვისხა, კისერში ჩაფენილი თმა და ზორბა ქონიანი მოვუშვა, თეთრი ქათქათა გახამებული საყელო და ფართოფარფლებიან ქუდში გედის ფრთა გავირჭო! ამ ლექსის ავტორს ნამდვილად დამშვენდება!
ნიკა — ჯერ წაგვიკითხე და გეტყვით რაც დაგშვენდება!
ლადო — ანდა წარმოიდგინეთ ოთხმოცი წლის ლადო (თან მოზუცს ბამბის) ლვაწლმოსილი, წელში მოხრილი, გრძელი ყავარჯნით ხელში მიჩანჩალებს რუსთაველის პროსპექტზე და ნაცნობები მოკრძალებით ესალმებიან! მაგრამ არა, თუ მოვკვდები ჭაბუკი უნდა მოვკვდე, რომ გული დაგწყდეთ!
შუქრი — წაგვიკითხე, ერთი, რაა ამისთანა?
ლადო — ცოტა თავი უნდა დავაფასო, ბიჭო!
უჩა — დაიწყე, თორემ... ახლავე დავამტრევ ახალ ლექსს!
ნიკა — აცადე, კიდევ შენ წაიკითხავ, დაგვათენდება! აბა, რომელი რომელს წაიქცევა!
ჰისტი — (რედაქციის ოთახიდან) ბიჭებო, დაკეტე ოთახი, თუ ისევ მოსვალთ?
ნიკა — ნუ დაკეტავთ! მოვალთ!
ჰისტი — საათის რომელია? (ჰისტი რადიოს ჩართავს)
შუქრი — (ლადოს) აბა, ჰე, დაიწყე!
ლადო — ჰეი, თქვენ არაჩვეულებრივ გოგონებად იქცით,
თქვენ საყვარელთან მისვლა და შუბლის კოცნა მენატრება!

ბ. ჭიჭინაძე

მაყრობიანი ვაჟკაცი, ჭრილობა ხომ არ შეგხსნია!
ეს სისხლი არის, თუ მართლა გაგანთვრების ცეცხლით?
თუ არც გადაგაქვს ცეცხლია და არც ახალი იარა,
მაშ ეს ბუმბერაზ კრწანისი რა ძალამ აიღელვა?

უჩა — (ტაშს უკრავს) ხელებს გწვავ. შე აღარ წავიკითხავ! კარგი ლექსი და გაწყვეტა, ახლა მაგარიანი უნდა გადავიხადოთ!

ლადო — მადლობა კი არა, ხაბაბს რომ ვაჩვენ, იმასაც ნიკა მაჭმევს!

შუქრი — ისევე მე ვუჩვენებ მაგ ლექსს, წავიდეთ! რესტორანში დავ[illegible] ვესტუმროთ.

ნიკა — წავიდეთ!

ლადო —
მოიცათ, ჯერ გამოცანას გაგიცდით!
ოცდაის წელში აზვერეს, მხოლოდ კი წელში იცვლებს,
მეიროვს არ ამალლებს და ღიღს არ დამცირებს.
თქვით რომელი ლექსია, უბრალოდ რომ გვაცინებს?

უჩა — ეპიგრამა!

შუქრი — კალამბური!

ლადო — არც ის არი, ბიძია, არც ეს, შენ რომ გგონია. ერთი მწერის სახელი ჰქვია, ფუნაგორია.

უჩა — მაგალითად?

ლადო — შორს სად უნდა წავიდე, სამივენი აქ ხართ, ო, რა შელანს აფუჭებთ, რა კალამს და რა ქაღალდს! (იცინიან).

(პისტო გამოვარდება რედაქციის ოთახიდან და შეშინებული იძახის)

პისტო — ბიჭებო, მოდით აქ!

ლადო — ხომ მშვიდობაა, დეიდა!

პისტო — ღვთისწყრომაა ჩვენს თავზე!

ნიკა — რა მოხდა, შე ქალო!

პისტო — მოდით, რადიოს მოუსმინეთ, მოდით, მოუსმინეთ!

(ხუთივენი რედაქციის ოთახში შერბიან)

პისტო — დიდო!.. რადიო ჩავრთე, რომელი საათია-მეთქი. ნემეცებმა გაუწყვრა დრო და საათი.

(დიქტორი აცხადებს საბჭოთა კავშირის ქვეყნის ცნობას ომის შესახებ. ყველანი ერთ ადგილზე გაქვავდებიან)

პისტო — ვაიმე, შვილებო!

(ყველანი უსიტყვოდ გამოდიან რედაქციის ოთახიდან)

პისტო — ბიჭებო, კარი დაკეტე, თუ ისევ მოხვალთ?!

ნიკა — დაკეტე!.. დაკეტე!..

მერთი მეჩა მიჩა

ღამდება. ბინდი ეცემა მთაწმინდის კალთებს. პანთეონის დარაჯი მათე ცას გასცქერის.

მათე — ისეთი ზეცაა, ჩემს მტრებმს დღეს არ უფრენიათ! არც აქ ამოსულა კაციშვილი! ღამდება... ქალაქში კი სინათლე არსად ინთება! ეჰ, ჩაბნელებულ დაემსგავსა ჩვენი თბილისი!..

([illegible] რკინის კარს დააკაკუნებს. შემოდიან: ლადო, ანა, ნიკა, შუქრი, უჩა, შეღებილი [illegible] ისინი დაკეტილ კარიან. ნიკას და უჩას სამხედრო ჩანთებში ჰკიდიათ ზურგზე).

[illegible] — [illegible] კარი დაკეტილია! დაუძახე, ის კეთილი მოხუცი ყოველთვის აქ [illegible]!

[illegible] — გაჰყე, მეგობარო! ბიძაჩემო!..

მათე — რომელი ხარ?

[illegible] — [illegible] ვართ, ჩვენ, მწერლები!

შუქრი — ჰო, ბიძია, მწერლები ვართ!

მათე — მწერლები?!

[illegible] — ხომ ხედავთ? გაავერდა, ვინც ნამდვილი მწერლებია, ყველანი აქ არიან!

(მოდის მათე, აღებს კარს)

მათე — მობრძანდით! ბოდიშს კი ვიხდი, სინათლეს ვერ აგინთებთ!

შუქრი — ახლამ არც მთვარეა!

ლადო — როგორ არ არი, გალაკტიონის მთაწმინდის მთვარე, ეს ვერ ლადოერს კარგად ეხედავ! ა, უკვდავი გაფა! სულმნათი აკაკი! დიდი ილია!

მათე — სწორია, შვილო! ომში მიდიხართ?

უჩა — მივდივართ, მია კაცო!

მათე — იქნებ დედას ვერ გამოეთხოვეთ, მაგრამ მთაწმინდას კი უნდა დაემშვიდობოთ! გესმის ჩემი მტრედების ღუღუნი? ისინიც გზას გილოცავენ! როცა ადამიანის სისხლი იღვრება, ფრინველიც გრძნობს. ჩემი ორი შვილი ფრონტზეა. ვინ იცის, იქნებ თქვენ შეხვდეთ. ა, (იღებს წერილს) წერილი ყოველთვის მზადა მაქვს, აზე გარიგებ! მამაშვილობამ, არ დაგამძიმებთ, ვინ იცის, იქნებ კი შეხვდეთ.

(ნიკა წერილს გამოართმევს)

ნიკა — კი, ვნახავ, აუცილებლად გადავცემ!

მათე — ო, შენი ჭირიმე! იქნებ თქვენც შეხვდეთ ჩემს ბიჭებს და ხუ დაიმზარდებით!

(ძლევს უჩას და შუქრის ბარათებს)

ლადო — ომში მიმავალი კაცი კი არ უნდა გააცილო, უნდა გამყვე და გვერდში ამოუდგე! ხომ ასეა, ბიძაჩემო?

მათე — ჯარისკაცი როცა ფრონტზე იბრძვის, დიდი საქმეა! მაგრამ ეს მთაწმინდის მიწაც ხომ უნდა დავიცვათ!

ლადო — შენი ჭირიმე, მოხუცო! მე ავუყვარები მწერლით ამ ჩვენს საუნჯეს!

მათე — ბოდიში, ამ წუთში მოვალ! (გადის)

ანა — თუ არსებობს იაეთი სიტყვა, ეს მეტყველი სიჩუმე შეავსოს! აქ, ყველაზე დიდი ლექსი დუმილია!

ლადო — არა, ჩვენ აქ ლექსები უნდა წავიკითხოთ!

ნიკა - აქ, უკვდავების წინაშე, ლიტერატურული საღამო!

ანა — (სევდით) არა, ლიტერატურული ღამე!

(მათე მობრუნდება, ხელში ლეჩაქიანი ბოთლი უჭირავს)

მათე — აქ, შორიდან მოსულ სტუმრებს ყოველთვის ვუმასპინძლდებოდით... ეს ერთი ბოთლი ღვინო დამრჩა, პური კი არა მაქვს... დამილოცნიხართ, შვილებო! სულ წაღმა იარეთ მტერზე გამარჯვებით ჩვენსა სა-მართლეზე!

(ნიკა უზის და შუქრი გაგას სოფლიდან [illegible] იღებს მიწას. ლადოც დაიხრება და ერთ მუჭა მიწას გადმოიღებს გულ-მკერდში ჩაიწყობს.)

მათე — წაღმა იარეთ, შვილებო! ჩემს ბიჭებს თუ ნახავთ, მთაწმინდის მამა იმათაც გაუმარჯოს!

[illegible] ნიკოს ხმა

(შორიდან მოისმის ნიკოს ხმა — [illegible] ახლოს კი ფრონტელთა გალობა და ლადოს მიბნეული ხმა).

ნიკალა, ძვირფასო! რომ იცოდე, როგორი გაბაყბული ოთახიდან, ყველაფერი გავიგე, რაც იქნება ჩემს ბარლენადაში!

სულ მელანდება ასეთი სურათი: თვალები, ნიჟნის ჭიჭყვი ნამუსის ყურში, — თვალებს ვჭყიტ ზეზე წამოვვარდები, ფეხშიშველი გავვარდები კარში, მზე ამოდის, გავრბივარ მდელოზე, ცვრიანი ბალახი შემოხირხებს ფეხის გულებში და მთლად გავილუმპები... ერთი ასეთი სოფლის დილა ღირს მთელ სიცოცხლედ. ესაა მიწის სიხელე და სურნელება, — ჟანგა და ფირიოსმანს რომ უყვარდათ! მე კი... რადა გამახენდლებს?! ჩემი სიტკეკა — მზეწვერა ჩემი პაწაწინა მანანა, მისი ღიმილი ყველაფერს მირწყვნია და სულ სიცოცხლის გაგრძელება მენატრება. მის შემყურეს, მინდა სულ ვიმაწიო და იმ ბედნიერ დღეს გავუმარჯოს, როცა ჩვენ გავწნდით ამ ქვეყანაზე!

საერთოდ, ვეღარ ვძლებ მწოლიარე, ვიწრო ოთახში, თითქოს კუბოში ვარ ცოცხლად მდებარე. მზის მონატრული. რომ მოვკვდე, ნეტავი ამაზე უარესი თუ იქნება ის კუბო... იყავნ მშვიდობით, ჯვარიმც გწერია... ეს კოლუპლა თავი და თავი ჩემი საყვარელი, ვერ გეტყვი, ნაზვამდის-მეთქი, გნახავდე კი?

ნათდება ლადოს პატარა ოთახი. კედელზე ფიროსმანის ნახატი ირემი ზესიან. ზღუბიანი ლადო ტახტზე წევს, მალიმალ ყრუდ ახველებს, ანა წიგნებს ალაგებს ჩანთაში.

ლადო — ახლა რა წიგნები მიგაქვს ბუკინისტებთან, ანიკო?!
ანა — საბა სულხანის ლექსიკონი, ბიბლია, პლუტარქე, გილგამეშიანი, ქართველი ერის ისტორია!
ლადო — არა, ქართველი ერის ისტორიას ნუ გაყიდით, ანიკო! (ანა წიგნს გადადებს). გამომცემლობაშიც შეირბინე, ჩემი წიგნი დაბეჭდილი უნდა იყოს, საავტორო ეგზემპლიარები წამოიღე, თუ გიყვარდე!
ანა — კი, მალე მოვალ, ლადო! მანამდე ეს წამალი დალიე! (ანა გადის. ლადო ხაწოლზე წამომჯდარი გაჭირვებით სწერს, ისმის ლადოს შორეული ხმა)

ლადო — ვის გინახავთ სასაფლაო, თავს რომელი იმეტებდით?
მე მინახავს, მე მიცვნია დაკარგული იმედები,
გაფერმკრთალი ოცნებები, გამხრწნელი ჯაირგვინები
მე მინახავს ვით სიცოცხლეს, მე სიცოცხლე გიგონებთ!
მეც აქ უნდა დამემარხოს, მეც აქ უნდა მქონდეს ბინა,
იქნებ ეგ სულ მალე მოხდეს, იქნებ ღირს კარ გასაწირად!
მაშინ ერთი დაიხსომე, ჩემო ქალო, პაწაწინავ,
დიასახლ პატარაზე ამაყი და დიდი შვენი
და ყვავილი წელიწადში მოგონე მამაშენი.
მოიგონე მამამენ, მემა-იქრიოდ გასაწირეველი,
იქვე რომ მოკვდა საყვარელი, შეუყვარდა საქართველო,
თქვე და ისე კარცინე მანანი, თვალწარტულავ,
რომ მე უცლზე გადმიჭრილის სიცოცხლედ და ნაკადულად.

(ისმის კარზე კაკუნი. ლადო უცებ პაპიროსს ჩააქრობს და მალავს.)

ლადო — მობრძანდით!

(შემოდის ილო. ჯარისკაცის ფორმა აცვია, დაჭრილი მარჯვენა მკერდზე აქვს ჩამოკიდებული)

ილო — ვერ მიცანი, მეგობარო? ილო ვარ, ილო!
ლადო — ილო, საიდან, ფრონტიდან?
ილო — იქიდან, კარ, ლადოს ვენაცვალე! დაწექ, დაიღლები!
ლადო — ასე მირჩევნია! დაჭრილი ხარ?
ილო — ეგ ტყვია ოცდაათ ვერმანელად დავუჯინე ჰიტლერსა! ახლა კარგადა ვარ! ლადო, შენი ძმაკაცი ჩვენთან კახეთში რომ იყო, იცი სად ვნახე? შიგ ფრონტზედა!
ლადო — ნიკა?
ილო — ჰო, ნიკა! დივიზიის გაზეთშიც გამამჭირვა! (იღებს გაზეთს.) აბა, აქა კიდევ შენი ლექსია, ჩვენს ბიჭებზე — მეომრებზე!
ლადო — (სიხარულით) მაშ მეც საჭირო ვყოფილვარ!
ილო — მერე და როგორ!
ჰო, ლადო, შენი წიგნი არ გამოვიდა? გახსოვს, რომ დამპირდი! შენი ჭირიმე, ხომ მაჩუქებ შენს წიგნსა, სულ გულისჯიბით ვატარებ პაპიროტივითა!

(შემოდიან ანა და ექიმი)

ილო — ანა, ანიკო! (გადაეხვევიან).
ანა — მომილოცნია, დაბრუნებულხარ!
ექიმი — ჩვენს ლადოს კიდევ უმუშავია, და პაპიროსიც მოუწევია!
ილო — (ანიკოს) ეს ექიმია?
ანა — ჰო, მწერალთა კავშირის!
ილო — რომ რამე იყოს, მწერლის გარდა, სხვას არ გასინჯავს?
ექიმი — როგორ არა, მეგობარო!
ილო — აბა, იცი რა, ბატონო ექიმო! ამ დაჭრილ მკლავისა საფენის გამოცვლა უნდა, გზაში ვერ მოვახერხე!
ექიმი — დიდი სიამოვნებით! (ჭრილობას უხსნის და ხელს უხვევს) იქ, ფრონტზე როგორაა საქმე?
ილო — გერმანელები გარბიან, ვეღარ უძლევენ!
ექიმი — პირველად როგორ ბაქიბუქობდნენ!
ილო — ხომ გაგიგიათ, ექიმო, მამალი მაშინაც ყივის, როცა უნდა დაჰკლან!
ექიმი — სწორია, მეგობარო, თქვენ ისევ ფრონტზე?
ილო — მაშა, ჰიტლერსა რაიხსტაგზე თავი უნდა ვატაკებინო! ეგ ჭრილობა არაფერია, მაგრა ვარ, ექიმო, მაგრა. ლადოს ლექსივითა!

ლადო – შენი ჭირიმე, ილო!

ექიმი – ნატყვიარ ჭრილობას ყურადღება მიაქციეთ! ხშირად გამოიცვალეთ სახვევები და ეს მალამო წაისვით! (მისცემს რეცეპტს)

ილო – გმადლობთ, ექიმო! ექიმი – აბა, შენ იცი, ლადო, თავს ნუ გადიღლი, წერას მერეც მოესწრები. ნახვამდის! საღამოს შემოვივლი! (გადის)

ილო – (დახედავს რეცეპტს) ამ ექიმსა ეგ ქაღალდი ზრდილობისათვის გამოუწერია, თორემ წამალი მე ვიცი! ეხლა კახეთში საფერავით ტიკჩებს რომ შევივსებთ, ცხელი შოთი პურის საფუნელს რომ დავიდებ, მერე ნახე! შენცა, ჩემო ლადო, თელავიდან რომ ჩამოვალ, ახეთ წამლებს მე ჩამოგიტან! ნახე, როგორ გაჩქდები!

ლადო – გმადლობთ, ჩემო ილო! (ლადო საწოლიდან წამოიწევა)

ანა – დაწექი, ლადო!

ლადო – (სულმოუთქმელად) ანიკო, რატომ არაფერს მეუბნები, ჩემი წიგნი არ მოიტანე? მითხარი, მითხარი, ნუ მერიდები!

ილო – პირობა არ დაივიწყო, ლადო, ერთი წიგნი ჩემია!

ლადო – კი, ჩემო ილო! ანიკო, მითხარი, გემუდარები!

ანა – (ჭვიან) გამომცემლობაში მითხრეს, წიგნი დაბეჭდილია, მაგრამ ჯერჯერობით არ შეიძლებაო!..

ილო – არა უშავს, ლადო, ვნახავთ, მალე ვნახავთ, ბიჭი იქნება, ბიჭი, მაშა!

ლადო –

შენ, როცა ჩემს წიგნს ხელში აიღებ,
ცოცხალთა შორის მე არ ვიქნები...
მაგრამ, კეთილო, მიხვდი, გაიგე
ადრე წასული კაცის ფიქრები...

ილო – ო, გენაცვალე, ლადო!

ლადო – ანიკო, ილოს მიეცი ჩემი ხალათი! (ანას მოაქვს ლადოს ჯარისკაცული ხალათი) ა, ჩემს სახელზე ატარე, ილო! ბრძოლაში მეც გამიხსენე!

ილო – ეგ სულ ახალია! როგორ, ჩემი დაღლაქული ხალათი აქ დავტოვე? თანაც ნატყვიარი?!

ლადო – ჰო, ეგ მე დამიტოვე!

ილო – ჩემს დასთან ბოდიში! (თავის ხალათს გაიძრობს და ლადოსას ჩაიცვამს) აბა, წავედი, ჩემო ლადო! (აკოცებს) ყოჩაღად იყავ, შენი ლექსივითა. ნახვამდის, ანიკო!

ლადო – ილო, მაპატიე, ჩემი წიგნი ვერ გისახსოვრე!

ილო – არა უშავს, ლადო, შენი ლექსები აქა მაქვს, გულშია!

ლადო – ილო, გახსოვს, ჩოხობი ალაზანზე?

ილო – როგორ არ მახსოვს! კიდევაც წავალთ, კიდევაც (ილო გადის).

ანა – (თქმა უჭირს) ლადო, არ გეწყინოს, ეგ სურათი მუზეუმს უნდა ჩავაბარო, მითხრეს მოგვიტანეო და თანხას გამოგიწერთო!..

ლადო – ლუკმა-პურისათვის ფიროსმანის ნიჭიც გავყიდოთ?!

ანა – აბა რა ვქნათ? სხვა საშველი არ გაგვაჩნია!

ლადო – ისე ჩამოხსენი... არ დავინახო... (თვალცრემლიანი ანა კედლიდან ჩამოხსნის ფიროსმანის ნახატს) მე დასეტყვილი ჩუქურთმა ვარ...
იმერის ტაძრის კედელზე...
დედა... მანანა, შვილო!..

ანა – მანანა ჩვენებთანაა, ლადო!

ლადო – მომიყვანე!.. ნუ გეშინია, არ ვაკოცებ!

ანა – მოგიყვან, ლადო! აკოცე, შენ შვილს აკოცე!
გემუდარები, წამალი დალიე, ლადო!

ლადო – ჩვენებური ღვინის ოჯალეშის ფერია ეს წამალი!

ანა – დალიე, ვითომც ღვინოა, ლადო!

ლადო – ჰოო? სადღეგრძელო არ ვთქვა?

ანა – რაც გინდა თქვი, გენაცვალე!

ლადო – სირცხვილი შენი, ლადო ასათიანო! შენს ქვეყანას წამლით ადღეგრძელებ, ბიჭო?! ანიკო, ეს ირემი თავის ადგილას დარჩეს! (ანა სურათს კედელზე დაჰკიდებს. გარედან შემოიჭრება ომახიანი სიმღერა. ღონემიხდილი ლადო წამოიწევა და სიმღერას მიაყურადებს):

დუშმანო, რომ ძველ ხანჯალს ელდა ეცეს,
გაისარჯის და ბრძოლებში დაიხარჯის,
გაუმარჯოს საქართველოს მზეს და ზეცას,
საქართველოს მღვიმეებს გაუმარჯოს!

ლადო – გესმის?! ჩემს ლექსს მღერიან! გესმის?!

ანა – აჰა, მოვიდნენ, ლადო!

(შემოდიან ფრონტზე მიმავალი ჭაბუკები, შემოეხვევიან სულთმობრძავ ლადოს და სიმღერას აგუგუნებენ).

ლადო ქანდაკებასავით ასვენებია ტახტზე. შორიდან მოდის შავებმოსილი დედის აჩრდილი, ცოცხალ წიგნსა და თეთრ ვარდებს დაუწყობს წინ...

ისევ ისმის ომახიანი – დუშმანო, რომ ძველ ხანჯალს ელდა ეცეს.

ფარდა

არმაზ ბურნაძე
ნუგზარ შატაიძე

მომავალი წინაპრის ამბავი

(თანამედროვე დრამა ანტრაქტის გარეშე)

მოქმედი პირნი:

ძია კოტე – 75 წლისა, ძველი მასწავლებელი
გიორგი
ვაჟა – მეგობრები, ძია კოტეს ყოფილი მოსწავლეები, 43-45 წლისანი.
ანიკო
თინიკო – გიორგის მეუღლე

გვიანი საღამოა. უბრალო ავეჯით გაწყობილ ოთახში ძია კოტე საწერ მაგიდას მისჯდომია და რაღაცას წერს. ისმის კაკუნი. ძია კოტე თავზე წაკრულ ხილაბანდს მოიძრობს, მაგიდაზე მიაგდებს და კარისკენ შებრუნდება.

ძია კოტე: შემოდი, ლიაა... რომელი ხარ!
ანიკოს ხმა: ანიკო ვარ... დაკეტილია, კაცო, გამიღე!

მოხუცი წამოდგება და კარისკენ ფრატუნით მიდის. ისმის ხაკეტის ჩხაკუნი. ოთახში ანიკო შემოდის და იქაურობას ისე მოათვალიერებს, თითქოს ვიღაცას ეძებსო.

მაღალიძემ ტრადიციების გაგრძელებისა და უმჯობესობის (იმედია, [illegible] გა-ხსენებით) [illegible] [illegible] მიზეზი ამ [illegible] ნანახმა ადამიანებს, თანაც, [illegible] [illegible] [illegible] (სახიობიდან?), [illegible] ბავშვის განცდების [illegible], [illegible] მოთხრობის [illegible].

[illegible] მოქმედების [illegible], ჩვენ [illegible] [illegible] [illegible] მოქმედების სინამდვილე ეწინააღმდეგება, ფაქტიურად კი [illegible] ზუსტად, თვალსაჩინოება [illegible].

— როგორც [illegible], [illegible], კარგად [illegible] [illegible] სახეზე [illegible] კარგად იქნება, როგორც [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], როგორც [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]... მაშინ [illegible] [illegible] [illegible] კარგად [illegible] [illegible] როგორც [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] კარგად [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] არ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

ამგვარი ნაცნობობა ჩაახლოებს საითამდე უკეთესი გამოცდილე-ბით [illegible] [illegible] ამ მხრივ ხშირი გარდასახვისათვის დაწყებული, რაც ავტორის თავისებურ დრამატურგიულ ნიჭსა და ხელწერას ქმნის.

სიზმარ-ცხადის სურათების სცენური მონაცვლეობა რთულია, იქ მოქმედი პერსონაჟების ხელში წყდომის თვალსაზრისით. ახალგაზრდა ავტორი ამ სირთულეს არ გაურბის, ყველა მათგანს მიჰყავს ჯერ ჩვეულებ-რივად, მაგრამ მას კი ცდილობს, მიუახლოვდეს — ეს უკვე შემოქმედის ძიებაა, შინაგანი მზერის ძიება.

გიჩაიძის ავტორის აბსურდის თეატრისა და დრამატურგიის რთული გზა აურჩევია, რომელიც თავისთავად მოჰყვება მას, თუმცა [illegible] არსში ჩაწვდომას, ჯერჯერობით ვერ ახერხებს ხოლმე, რადგან აბსურდისაც თა-ვისი ლოგიკა გააჩნია ხელოვნებაში — ერთი შეხედვით გაუგებარი ღირსე-ბა [illegible] ესა თუ ის აბსურდი [illegible]. მაგრამ ეს გზა ახალგაზრდა დრამატურგისათვის მაინც გამართლებულად მიმაჩნია.

[illegible] დავიწყე ჯერჯერობით გიორგი გამსახურდია უფრო ზოგა-დადამიანურ თემას და იქ ნაკლებად ჩანს წმინდა ქართული ხელის ტკეჩილი, მაგრამ, იმედია, ეს ტრადიციული თანდათან იჩენს თავს მის შემოქმედებაში.

ბოლოს კი მინდა გზა დავულოცო ახალგაზრდა მწერალს ლიტერა-ტურის რთულ ასპარეზზე და ვუსურვო, არ შეანელოს ძიება დრამატურგი-აში, ოღონდ, ეს ძიება წარმართოს ზოგადადამიანური თემების ქართულ ნიადაგზე დამყნობით, რადგან ყველა ხეს ფესვები მიწაში უდგას. მისი შემოქმედების ხის ხილი კი მაშინ გახდება უფრო გემრიელი ნაყოფს.

აკაკი ბაქრაძე